

ingediend op **13-Y** (2022-2023) – Nr. 1
28 oktober 2022 (2022-2023)

Beleids- en begrotingstoelichting

Landbouw

Begroting 2023

De volgende tekst is de tekst zoals ingediend
bij de diensten van het Vlaams Parlement

Beleids- en begrotingstoelichting

voor het beleidsdomein Landbouw en Visserij

(beleidsdoelstellingen en -uitgaven land- en tuinbouw)

Begrotingsjaar 2023 – begrotingsopmaak

Minister: Jo Brouns

I. INHOUDSTAFEL

I.	INHOUDSTAFEL.....	2
II.	INLEIDING DOOR DE MINISTER	4
III.	SAMENVATTING	7
IV.	TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	8
1.	Transversale en horizontale doelstellingen.....	8
2.	Overkoepelende strategische doelstellingen.....	9
V.	BELEIDSVELD I: LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ	10
1.	Inhoudelijk structurelement 1: Thema-overschrijdend	10
1.1	Strategische doelstellingen	10
1.2	Operationele doelstellingen.....	10
1.3	Budgettair kader voor het begrotingsjaar.....	10
1.3.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl DAB's)	10
1.3.2.	Overige entiteiten onder toezicht.....	14
2.	Inhoudelijk structurelement 2: Land- en tuinbouw	15
2.1	Strategische doelstellingen	15
2.2	Operationele doelstellingen.....	15
2.3	Budgettair kader voor het begrotingsjaar.....	25
2.3.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl DAB's)	26
2.3.2.	Overige entiteiten onder gezag.....	42
2.3.2.1.	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) - VOI cat. A.....	42
VI.	BELEIDSVELD II: LANDBOUW- EN ZEEVISSERIJONDERZOEK.....	46
1.	Inhoudelijk structurelement 1: Landbouw- en zeevisserijonderzoek.....	46
1.1	Strategische doelstellingen	46
1.2	Operationele doelstellingen.....	46
1.3	Budgettair kader voor het begrotingsjaar.....	51
2.	LANDBOUW- EN ZEEVISSERIJONDERZOEK, MVG excl. DAB.....	51
1.3.1.	Departementen en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	51
1.3.2.	Overige entiteiten onder gezag.....	52
1.3.2.1.	Eigen Vermogen Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek.....	52
VII.	BELEIDSVELD III: PROMOTIE LANDBOUW, TUINBOUW EN ZEEVISSERIJ.....	57
1.	Inhoudelijk structurelement 1: Promotie landbouw, tuinbouw en zeevisserij.....	57
1.1	Strategische doelstellingen	57

1.2	Operationele doelstellingen	58
1.3	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	58
1.3.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	58
VIII.	APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	60
1.1	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	60
1.1.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	61
1.1.1.1.	Departement Landbouw en Visserij	61
1.1.1.2.	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek IVA	65
IX.	LIJST MET AFKORTINGEN	69
X.	BIJLAGE: OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN	70

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Door innovatief ondernemerschap heeft de Vlaamse land- en tuinbouw zich de voorbije decennia letterlijk en figuurlijk op de kaart geplaatst. Hoogwaardige productie van voedsel en sierteelt gaat samen met een hoog niveau van kennis, technologie en innovatie. Om het hoofd te bieden aan een verscheidenheid van uitdagingen, dient Vlaanderen verder uitgebouwd te worden tot een innovatieve landbouw- en voedselhub waar technologische ontwikkelingen hand in hand gaan met systeemdenken.

Hoewel de wetmatigheden van een markteconomie onvermijdelijk ook bij ons leiden tot schaalverandering, wordt de Vlaamse land- en tuinbouw nog steeds gekenmerkt door familiale bedrijfsstructuren die hoofdzakelijk draaien op gezinseigen inbreng van arbeid en kapitaal. Familiale landbouw heeft ontegensprekelijk bepaalde troeven, maar tegelijk ondervindt het competitieve nadelen ten opzichte van regio's waar zowel voedselproductie, -verwerking als -vermarketing in toenemende mate geconcentreerd worden via geïntegreerde ketens of multinationals.

Net zoals we dat voor andere basisbehoeften doen, moeten we de rol van de overheid op vlak van de voedselbasisbehoefte van de bevolking kritisch durven benaderen. Tot nader order is *"billijke consumptieprijzen voor de bevolking, redelijke levensstandaard voor de landbouwbevolking"* nog steeds verankerd in het oprichtingsverdrag van de Europese Unie. Meer dan voorheen staan beide, voor allerhande beroeps en bevolkingsgroepen, vandaag onder druk. Zonder oog hiervoor in een sterk Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), en in de Europese Strategieën, is het utopisch dat dit kan worden gewaarborgd. Ik zal dan ook alles in het werk stellen om het door de Raad en Europees Parlement hervormde GLB in 2023 in goede banen te leiden binnen onze Vlaamse context.

Een hardnekkig pijnpunt blijft de onevenwichtige machtsverhouding binnen de agrovoedingsketen. Omwille van de aard van de publieke diensten die onze landbouwers dagelijks leveren is het verre van evident om gemaakte kosten en/of gederfde inkomsten daarvan door te rekenen in een dekkende prijs. Via het hervormde GLB voorzie ik instrumenten waarbij onze actieve landbouwers ondersteund worden voor de inspanningen die ze in dit licht doen. Niet enkel voor de publieke diensten, maar ook voor de private goederen van onze landbouwers schiet de marktwerking geregeld tekort. Landbouwers zijn zowel aan aankoop- als verkoopzijde prijsnemer, geen prijszetter. Dit is geen exclusief Vlaams probleem, maar doet zich voor in nagenoeg de hele interne markt.

Er is dus nood aan perspectief voor onze huidige en toekomstige generatie lokale voedselproducenten. Dat perspectief moet op verschillende vlakken versterkt worden. Onze landbouwsector heeft nood aan voldoende ruimte, om zich in harmonie met de omgeving verder te ontwikkelen. Onze landbouwbedrijven hebben nood aan een stimulerende prijsvorming, om te voldoen aan wijzigende maatschappelijke verwachtingen. Onze landbouwers hebben nood aan voldoende waardering om ook morgen het fundament te vormen van een sterke lokale voedsleconomie.

De sterkte van ons Vlaams voedsellandschap is de grote verscheidenheid. Korte of langere keten, bio of gangbaar, extensief of intensiever, bewerkt of onbewerkt, etc ... we vinden dit allemaal terug in onze aanbodwaaier. Via een Vlaamse voedselstrategie, die eind 2022 wordt gepubliceerd en vervolgens wordt uitgerold, wil ik onze sterktes handhaven en tegelijk de toekomstige uitdagingen aanpakken. Als Vlaamse regering kunnen we niet op de stoel van ondernemers noch consumenten gaan zitten, maar is onze rol om aan te geven welke maatschappelijke doelen worden nagestreefd en informatie, ondersteuning en perspectief te bieden bij keuzes, investeringen en aanpassingen die daartoe bijdragen.

De geopolitieke situatie leert ons vandaag dat je voor basisbehoeften preferentieel niet afhankelijk bent van de goodwill van anderen. Maar ook omgekeerd, dat als anderen om (basis)goederen vragen die je potentieel kan leveren, je ook een steentje kan bijdragen

om die vraag in te vullen. Handel met derden wordt soms negatief gekaderd, waarbij men er over heen gaat dat export alleen kan bestaan bij de gratie van een concrete vraag/behoefte naar het betrokken goed in het importerende land. Dat is in de landbouweconomie niet anders dan in de rest van de economie.

In het kielzog van de primaire sector heeft zich in Vlaanderen een toonaangevend netwerk van toeleverende en verwerkende industrieën, vooral KMO's, ontwikkeld. De voedingsindustrie is uitgegroeid tot de grootste industriële werkgever van ons land, waarbij de bakkerijsector, de vleesverwerking en de verwerking van groenten en fruit meer dan de helft van het aandeel vertegenwoordigen. Voor het gros van de ingrediënten is men afhankelijk van (dag)verse toelevering via lokale producenten. Ondanks de evolutie die de sector doormaakte staan echter ook de marges van de verwerkende bedrijven onder druk. De volaliteit en het aanhoudend hoge prijsniveau van inputprijzen, in combinatie met de hoge inflatie, brengen ons economisch weefsel in gevaar.

Innovatie, digitalisering en veerkracht zijn meer dan ooit nodig om onze positie te behouden en versterken. Daarom zal ik versterkt inzetten op het Vlaamse Landbouw Investeringsfonds om innovatieve technieken, gericht op de verduurzaming van de land- en tuinbouwbedrijven en de agrovoedingsketen in zijn geheel, snel ingang te doen vinden. Bijzondere aandacht gaat naar investeringen gericht op circulariteit, bio-economie, klimaat, biodiversiteit en water. Jonge en startende landbouwers, die inherent met hoge opstartkosten te maken krijgen, worden hierbij extra ondersteund.

Via onder meer steun voor naleving van productierandvoorwaarden, ecoregelingen, agromilieu- en klimaatverbintenissen, samenwerkingsvormen, opleiding en vorming streef ik een verder verduurzaming na en leveren we een bijdrage aan het behalen van transversale maatschappelijke doelen.

Op vlak van onderzoek staat het ILVO voor multidisciplinair, onafhankelijk onderzoek gericht op duurzame landbouw, visserij en voeding in Vlaanderen en dit in een economisch, ecologisch en maatschappelijk perspectief. ILVO gaat op regelmatige basis in dialoog met het beleid, de stakeholders en de maatschappij. Het ILVO-onderzoek is toegespitst op het complexe agro-ecosysteem dat is opgebouwd uit een hele reeks geconnecteerde elementen: diverse biotische en abiotische factoren, met veelvuldige en complexe interacties, de respons van planten en dieren op gewijzigde productiefactoren, de invloed van externe parameters zoals het klimaat, impact op beleid, economie en maatschappij. Ingrepen of veranderingen worden niet op het niveau van één element bekeken, maar steeds met oog voor de interactie tussen alle onderdelen en aspecten van het systeem. Gezien landbouw- en voedselproductie doorspekt is met *trade-offs*, waarbij vooruitgang voor één parameter vaak gepaard gaat met achteruitgang op andere parameters, is dergelijke benadering onontbeerlijk.

Via generieke en sectorspecifieke campagnes en projecten blijft VLAM ook in 2023 de troeven van lokaal geteelde en gekweekte producten in de kijker zetten bij het brede publiek. Daarbij gaat versterkte aandacht naar het uitdragen van de boodschap 'lekker van bij ons' en zal ingezet worden op het linken van aanbieders van die lokale lekkernijen en hun potentiële afnemers.

Tot slot, de kans is groot dat toekomstige geschiedenisboeken uitgebreid zullen stilstaan bij de combinatie van een pandemie, een nieuw militair conflict op het Europese continent, een energieschaarste en extreme prijsinflatie die we voorbije maanden meemaken. Van materiële voedseltekorten is echter alsnog geen sprake op de Europese interne markt. Samen met mijn beleidsdomein Landbouw en Visserij zal ik alles in het werk stellen om onze voedsel economie, onze land- en tuinbouwondernemers, de broodnodige steun te bieden. Gewassen groeien niet door er aan te trekken of duwen, maar door ze een gezonde bodem te geven waarin ze diep en stevig kunnen wortelen.

III. SAMENVATTING

TOTAAL – LANDBOUW EN VISSERIJ, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	20.000	3.594	0	133.108	107.241
Bijstelling BO 2023	0	- 1.417	0	1.395	11.957
BO 2023	20.000	2.177	0	134.503	119.198

PROGRAMMA KD – LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	20.000	3.594	0	121.891	96.024
Bijstelling BO 2023	0	- 1.417	0	1.053	11.615
BO 2023	20.000	2.177	0	122.944	107.639

PROGRAMMA KF – LANDBOUW- EN ZEEVISSERIJONDERZOEK

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	0	0	0	6.091	6.091
Bijstelling BO 2023	0	0	0	91	91
BO 2023	0	0	0	6.182	6.182

PROGRAMMA KG – PROMOTIE LANDBOUW, TUINBOUW EN ZEEVISSERIJ

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	0	0	0	5.126	5.126
Bijstelling BO 2023	0	0	0	251	251
BO 2023	0	0	0	5.377	5.377

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

- ***Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024***

Het Departement Landbouw en Visserij neemt actief deel aan het georganiseerde overleg in het kader van het actieplan armoede.

Ik organiseer Verticaal Periodiek Armoede Overleg in het kader van het beleidsdomein Werk en Sociale economie, waar sinds 2021 ook het thema landbouw meegenomen wordt in functie van eventuele te bespreken agendapunten.

Recent werd het [actieplan Welbevinden voor de land- en tuinbouw](#) voorgesteld (cfr. OD 2.7), waarin zowel aandacht is voor armoede in de primaire sector zelf als voor de bijdrage die de primaire sector kan leveren door de herwaardering van overschotten (groenten, fruit) via armoede-organisaties.

- ***Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan***

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij de uitvoering van dit beleidsplan.

- ***Horizontaal Integratie- en gelijke kansenbeleidsplan***

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij de uitvoering van dit beleidsplan.

- ***Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden***

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij de uitvoering van dit strategisch plan.

- ***Vlaams Actieplan ter bestrijding van seksueel geweld***

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij de uitvoering van dit actieplan.

- ***Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie***

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij de uitvoering van dit actieplan.

- ***Luchtbeleidsplan 2030:***

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is betrokken bij het Luchtbeleidsplan 2030 en levert haar technische expertise en bijdrage aan de algemene rapportering.

- ***De 7 transitieprioriteiten uit de vierde Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling (VSDO4), goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 26 november 2021***

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij draagt bij aan het realiseren van de transitieprioriteiten, onder meer door onze werking rond Vlaanderen circulair en bio-economie, het Vlaams Energie en Klimaatplan en het ondersteunen van de levering van publieke diensten door landbouwers.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Er zijn geen overkoepelende strategische doelstellingen voor het beleidsdomein Landbouw en Visserij. De strategische doelstellingen zijn gekoppeld op het niveau van een inhoudelijk structurelement.

V. BELEIDSVELD I: LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

Het beleidsveld Landbouw en Zeevisserij omvat drie inhoudelijke structurelementen (ISE):

- Thema-overschrijdend (ISE A);
- Land- en tuinbouw (ISE B);
- Visserij en Aquacultuur (ISE D).

1. Inhoudelijk structurelement 1: Thema-overschrijdend

Dit inhoudelijk structurelement betreft aspecten die niet exclusief toegewezen kunnen worden aan een specifiek ISE binnen het beleidsveld 'Landbouw en Zeevisserij'.

1.1 Strategische doelstellingen

Voor dit ISE zijn geen specifieke SD's opgenomen in de beleidsnota 2019-2024.

1.2 Operationele doelstellingen

Voor dit ISE zijn geen specifieke OD's opgenomen in de beleidsnota 2019-2024.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

THEMA OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	1.108	500	1.608	1.108	500	1.608
Toelagen (interne stromen (IS))	242	-58	184	242	-58	184
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.350	442	1.792	1.350	442	1.792
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De evolutie van de ESR uitgaven heeft betrekking op 500 keuro VAK en VEK die bijkomend ingeschreven wordt voor beleidsvoorbereiding en studieopdrachten opgenomen in het begrotingsartikel KB0-1KDX2AA-WT.

De evolutie van het totale budget van de toelagen is het gevolg van de verlaging van de toelage aan het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT) vzw.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl DAB's)

1.3.1.1 Departement Landbouw- en Visserij

Ontvangstenartikelen

KB0-9KDXTAC-OW – FONDS TOEZICHT EN HANDHAVING LANDBOUWDECREET

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Fonds Toezicht en Handhaving Landbouwdecreet werd opgericht in het decreet van 6 juli 2018 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2018 (art. 14).

De middelen van het Fonds bestaan uit:

- de administratieve geldboeten en exclusief bestuurlijke geldboeten, in voorkomend geval de vermeerdering hiervan met het economisch voordeel voortvloeiend uit het plegen van de inbreuk, geïnd in uitvoering van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid;
- de expertisekosten geïnd in uitvoering van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid;
- de bijdragen en bestuurlijke geldboeten, geïnd in uitvoering van het decreet van 3 april 2009 houdende de organisatie van co-existentie van genetisch gemodificeerde gewassen met conventionele en biologische gewassen.

De toegewezen ontvangsten zijn aan uitgavenzijde bestemd voor artikel KB0-1KDX4AC-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	70	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	70	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Raming ontvangsten: 70 keuro, naar analogie van de raming voor 2022.

Uitgavenartikelen

KB0-1KDX2AA-WT – WERKING LAND- EN TUINBOUW EN VISSERIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat:

- specifieke werkingsuitgaven van het Departement Landbouw en Visserij;
- externe beleidsondersteunende onderzoeksopdrachten op vlak van landbouw en visserij;
- uitgaven in het kader van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling, GLB-Strategisch Plan en het Europees Visserijprogramma

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	819	819
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	500	500
BO 2023	1.319	1.319
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	500	500	Beleidsvoorbereiding en studieopdrachten
TOTAAL	500	500	

Er wordt bijkomend 500 keuro VAK en VEK ingeschreven voor beleidsvoorbereiding en (studie)-opdrachten waarbij een beroep gedaan wordt op externen.

KB0-1KDX2AB-WT – COMMUNICATIE LAND- EN TUINBOUW EN VISSERIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel is bestemd voor de aanrekening van uitgaven in het kader van het communicatiebeleid van het beleidsdomein Landbouw en Visserij. Het betreft onder meer de deelname aan beurzen en evenementen, audiovisuele media, digitale media, communicatiemateriaal, etc

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	219	219
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	219	219
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijziging ten opzichte van 2022.

KB0-1KDX4AC-WT – FONDS TOEZICHT EN HANDHAVING LANDBOUWDECREET

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Fonds Toezicht en Handhaving Landbouwdecreet werd opgericht via het decreet van 6 juli 2018 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2018 (art. 14).

De ontvangsten kunnen worden aangewend voor:

- Specifieke werkingskosten in uitvoering van hoofdstuk 3 (Controle- en sanctiebepalingen) van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid;
- De uitgaven voor het vergoeden van de economische schade, vermeld in artikel 14 van het decreet van 3 april 2009 houdende de organisatie van co-existentie van genetisch gemodificeerde gewassen met conventionele en biologische gewassen en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Dit artikel is het corresponderend uitgavenartikel bij het ontvangstenartikel KB0-9KDXTAC-OW.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	70	70
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	70	70
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijziging ten opzichte van 2022.

KB0-1KDB2AU-IS – VILT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel betreft de toelage (interne stroom) aan vzw Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT).

VILT is een samenwerkingsverband waarin zowel de overheid als privé-organisaties uit de hele agrovoedingsketen participeren. Door middel van communicatie en informatie bevordert en stimuleert VILT op een onafhankelijke manier een betere kennis van en begrip voor de Vlaamse land- en tuinbouw, in de meest ruime zin van het woord.

Via een strategisch informatieaanbod richt VILT zich al verscheidene jaren naar volgende relevante doelgroepen: journalisten, politici, land- en tuinbouwers, ambtenaren, onderwijzers, onderzoekers, mensen uit de voedingsindustrie, plattelandsrecreanten en consumenten. Hiervoor werkt men vooral via elektronische communicatie.

VILT participeert daarnaast aan beurzen en op de digitale themazender PlattelandsTV heeft het een eigen programma (VILT TeeVee) dat vijf keer per jaar wordt uitgezonden. In lijn met het regeerakkoord 2019-2024 zet VILT verder gericht in op het verhogen van het aandeel private financiering.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	242	242
<i>Index</i>	14	14
<i>Compensaties</i>	97	97
<i>Andere bijstellingen</i>	- 169	- 169
BO 2023	184	184
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Indexering VAK en VEK met 14 keuro.

Compensaties	VAK	VEK	toelichting
Van KB0-1KDX2BB-WT	97	97	subsiëring VILT (regeerakkoord)
TOTAAL	+97	+97	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	toelichting
Besparingen (formatie)	-169	-169	Afbouw subsidiëring VILT (regeerakkoord)
TOTAAL	-169	-169	

1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

1.3.2.1 Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw vzw

VILT vzw is een rechtspersoon die deel uitmaakt van de Vlaamse deelstaatoverheid, door onder sectorale code 13.12 te ressorteren. Aangezien VILT een instelling is die onder de materialiteitsdrempel valt zoals bepaald in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën, moet geen begrotingsrapportering opgemaakt worden volgens het ESR 2010-schema.

2. Inhoudelijk structurelement 2: Land- en tuinbouw

Dit inhoudelijk structurelement (ISE) heeft betrekking op beleidsinitiatieven en -maatregelen die zich rechtstreeks richten tot de landbouwer en/of het landbouwbedrijf.

Professionalisering van het landbouwondernemerschap staat hierbij centraal. Ook diverse ondersteuningsinstrumenten van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zijn hieronder vervat.

Het ISE omvat verder specifieke steunmaatregelen voor de bredere agrovoedingsketen (van toelevering tot afzet).

Daarnaast behelst dit ISE ook de ondersteuning van centra en verenigingen die rond land- en tuinbouw actief zijn, zoals praktijkcentra, fokkersverenigingen, verenigingen die lokaal genetisch uitgangsmateriaal in stand houden, etc...

Tenslotte valt ook landbouw in relatie tot nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen hieronder: bv landbouw-klimaat, landbouw-milieu, landbouw-voeding, landbouw-ruimte, ...

2.1 Strategische doelstellingen

In de beleidsnota 2019-2024 Landbouw en Visserij zijn voor dit inhoudelijke structurelement volgende SD's ingeschreven:

- SD1. Met ondernemerschap en innovatie naar een circulair voedselsysteem;
- SD2. Ecosysteemdiensten benutten om klimaatverandering en milieu-uitdagingen aan te pakken;
- SD3. Innovatie, onderzoek en kennisdoorstroming spelen een sleutelrol.

2.2 Operationele doelstellingen

- OD 1.1 Toegang tot grond

Er zijn diverse manieren om gebruik van landbouwgrond te verwerven. Naast eigendom zijn er enkele tijdelijke gebruiksvormen, waaronder de pacht.

Het is belangrijk de pachtwet moderniseren om zo de toegang tot grond voor actieve landbouwers te bevorderen.. Meer transparantie en flexibiliteit kan het vertrouwen tussen de beide partijen bevorderen, pacht aantrekkelijker maken voor eigenaars, jonge boeren meer kansen geven tot toegang van grondgebruik en bijdragen aan de lange termijnzekerheid van landbouwgrond voor de landbouwer als erkenning voor hun rol als landschapsbouwer. Het overleg over deze hervorming wordt momenteel gevoerd binnen de meerderheid in het Vlaams parlement.

Bij ruimtelijke gebiedsanalyses in het buitengebied is het uitermate belangrijk dat de impact op landbouw correct ingeschat wordt. Voor deze inschatting van de landbouwimpact van planningsinitiatieven kan er ook in 2023 een beroep worden gedaan op de diensten van het Departement Landbouw en Visserij.

- OD 1.2 Ondernemerschap en vakmanschap

Het door de EU hervormde Gemeenschappelijke Landbouwbeleid gaat in 2023 van start, wat impliceert dat de maatregelen waaraan door actieve landbouwers kan worden deelgenomen zullen worden uitgerold op het terrein. We streven daarbij naar interventies die de ondernemende landbouwers ondersteunen bij een duurzame ontwikkeling van hun bedrijf en die inzetten op innovatie. Bovendien wordt de instroom gefaciliteerd, zowel via overname- en opstartsteun, als via een aanvullende inkomenssteun voor jonge vakbekwame landbouwers.

Binnen de mogelijkheden van het nieuwe GLB en zonder aan gold plating te doen kiest Vlaanderen bij de toekenning van de inkomenssteun om dit zo maximaal mogelijk en resultaatgericht te koppelen aan het leveren van publieke diensten en milieuprestaties via de randvoorwaarden en ecoregelingen. Deze ecoregelingen zijn een nieuw instrument binnen het GLB en focussen onder meer op bodem- en waterkwaliteit, eigen eiwitproductie, biodiversiteit, klimaatadaptatie en -mitigatie. De betalingen corrigeren het marktfalen dat inherent is aan levering van publieke diensten door private ondernemingen en compenseren deels voor het ongelijk speelveld op vlak van productienormen dat het handelsbeleid met derde (niet-EU) landen genereert. Naast de conditionaliteit en de ecoregelingen vormen de meerjarige milieu- en klimaatverbintenissen een belangrijke pijler van de nieuwe groene architectuur van het GLB die landbouwers stimuleren om milieu-, water-, klimaat-, dierenwelzijns, biodiversiteits- en landschapsdoelen te realiseren bij hun bedrijfsvoering.

Concreet wordt, na goedkeuring van het Vlaams GLB Strategisch Plan door de Europese Commissie, de Vlaamse regelgeving gefinaliseerd om de interventies juridisch te verankeren. Ook de eigenlijke (IT-matige) implementatie van de interventies wordt in detail uitgewerkt. Een uitgebreide communicatiecampagne werd inmiddels opgestart, onder meer via infovergaderingen en persmededelingen, en zal de landbouwers ook in 2023 maximaal blijven informeren over de hervorming.

In het kader van het Vlaams Relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' wordt het bodempaspoort verder uitgebouwd om land- en tuinbouwbedrijven te faciliteren in een nog meer bewust duurzaam bodembeheer.

- OD 1.3 Weerbaarheid

In 2023 worden de GLB-maatregelen ter ondersteuning van het Vlaams Agricultural Knowledge and Innovation System (AKIS) van kracht. Kennisdeling over de mogelijkheden van diverse verdienmodellen en individuele adviesverlening over geschikte verdienmodellen voor het eigen bedrijf zijn cruciaal om in de toekomst meer weerbaar te zijn tegen crisissen. Er wordt ingezet op opleidingen voor landbouwers en adviesverleners rond duurzame verdienmodellen en het gebruik van digitale tools. Er wordt specifieke aandacht besteed aan jonge landbouwers om instroom in de sector te bevorderen.

De transparantie binnen de landbouw- en voedselketen is een sleutelement voor een goed functionerende markt. Marktdeelnemers kunnen zo hun keuzes beter onderbouwen en het inzicht van de marktdeelnemers in de marktontwikkeling wordt vergemakkelijkt. Op deze manier willen we landbouwers en marktdeelnemers in de agrovoedingsketen nog beter voorzien van accurate en actuele marktinformatie. Specifiek voor de markt van agrovoedingsmiddelen, die gekenmerkt wordt door veel kleine aanbieders en weinig doorgaans grote afnemers van bederfbare producten, gebeurt dat via uitzonderingen op de algemene mededingingsregels (voor erkende producenten- of brancheorganisaties), via het beteugelen van oneerlijke handelspraktijken (federaal initiatief) en via het verzekeren van markttransparantie voor alle deelnemers. Aan elk van deze aspecten wordt uitvoering gegeven en aandacht besteed in communicatie en vorming.

Voedselzekerheid heeft betrekking op zowel beschikbaarheid als betaalbaarheid van voedsel. Om de marktverstoring, die voortvloeit uit de Russische agressie tegenover Oekraïne en de internationale reactie hierop, te monitoren (o.m. prijsinflatie) en samen oplossingen te zoeken om de voedselvoorzieningsketen draaiende te houden, werd een Belgische *Taskforce* Agrovoeding opgericht. Deze taskforce komt tweemaandelijks bijeen en is samengesteld uit de federale en regionale overheden evenals nationale en regionale sectorfederaties die de respectieve schakels van de keten vertegenwoordigen. Hoewel het onvoorspelbaar is hoe het conflict verder zal evolueren, staat vandaag al vast dat beide parameters van voedselzekerheid ook in 2023 hoog op de agenda zullen blijven.

- OD 1.4 Samenwerking

Voedselstrategie

In 2022 werkten we intensief samen met de voedselcoalitie, het Vlaams netwerk voedselbeleid en het platform voor landbouw- en voedingsonderzoek rond de opmaak van de Vlaamse Voedselstrategie. Deze strategie resulteert in een belangrijke set strategische doelstellingen onder de 4 pijlers. Met name gezonde en duurzame voeding voor iedereen, voedselsystemen binnen ecologische grenzen, een veerkrachtige voedsleconomie en voedsel verbindt boer en burger. Werkpaden, die het resultaat zijn van tal van workshops/exploraties, geven aan hoe we deze strategische doelstellingen kunnen bereiken. Op de voedseltop in november, waar heel wat partners bij betrokken zijn, zal hier breed over gecommuniceerd worden.

Daarnaast denken we na over we het natraject, hierbij hebben we aandacht voor een blijvende betrokkenheid van het hechte netwerk van de voedselcoalitie en het Vlaams netwerk voedselbeleid. ik voorzie binnen mijn bevoegdheden beleidsruimte om uitwerking te geven aan een aantal zowel concrete als meer structurele maatregelen om van Vlaanderen een innovatieve landbouw- en voedselhub te maken.

Het Departement Landbouw en Visserij is trekker van de Open Food conference in het kader van het Europees voorzitterschap in 2024. Diverse beleidsdomeinen kunnen in die week diverse accenten naar voorbrengen rond FOOD. Het is een ideaal medium om de Vlaamse voedselstrategie en concrete resultaten ervan aandacht te geven binnen Europa, maar ook om bepaalde doelstellingen die op EU niveau dienen aangepakt te worden op de politieke agenda te zetten.

De opvolging van de GO4FOOD trajecten loopt verder, evenals de beleidsdomeinoverschrijdende voedselwerven binnen het Vlaams netwerk voedselbeleid (netwerk binnen de Vlaamse Overheid). Via het platform voor landbouw- en voedingsonderzoek willen we een interface bieden waar beleid, onderzoek en praktijk samen input leveren en uitwerking geven aan de Vlaamse Voedselstrategie.

Eiwitstrategie 2021-2030

Met de Vlaamse eiwitstrategie 2021-2030 willen we tegen 2030 een meer duurzame, diverse en toekomstgerichte eiwitvoorziening bereiken én de Europese zelfvoorziening in eiwitten verhogen. Zes strategische thema's doorheen de keten moeten daarbij helpen: duurzaam diervoeder, duurzame dierlijke productie, meer plantaardige eiwitten, meer nieuwe eiwitten, meer productdiversiteit en een duurzame eiwitconsumptie.

Via een projectoproep vanuit de relancemiddelen maakte ik een budget van 4 miljoen euro vrij voor samenwerkingsprojecten. Deze middelen vormen een belangrijke hefboom om de bestaande dynamiek te versterken en te versnellen.

In 2023 zal het eerste eiwitactieprogramma, dat in het najaar van 2022 werd gelanceerd, verder uitgerold worden. De acties uit dit actieprogramma komen onder andere voort uit de 19 samenwerkingsprojecten van de projectoproep 'Realisatie eiwitstrategie' en uit de 9 eiwitploegen waarbinnen verschillende partners van de eiwitstrategie samenwerken rond hiaten of knelpunten, zoals rond alternatieve eiwitbronnen, verdienmodellen en de valorisatie van nevenstromen. Deze projecten en eiwitploegen lopen ook in 2023 verder. Ik organiseer in 2023 een netwerkmoment dat moet toelaten aan de projectpartners om

van elkaar te leren en kennis uit te wisselen, en dat andere geïnteresseerden op de hoogte brengt van de (eerste) resultaten uit deze 19 projecten.

Speciaal voor landbouwers die willen inzetten op de teelt van eiwitgewassen hebben we in de interventies van het hervormde Gemeenschappelijke Landbouwbeleid een maatregel voorzien voor de ondersteuning van de inzaai van eiwitteelten in functie van lokale eiwitvoorziening. Daarnaast blijven we ook vanuit onderzoek en de bestaande GLB-instrumenten aandacht hebben voor het realiseren van de eiwitstrategie en het ondersteunen van landbouwers om de vruchten van de eiwittransitie te plukken.

Het Departement Landbouw en Visserij, ILVO en VLAM zetten zich tot slot samen met meer dan 70 partners ook in voor de Green Deal Eiwitshift van Minister Demir die als doel heeft om de verhouding tussen dierlijke en plantaardige eiwitten in de Vlaamse consumptie te verbeteren en daarbij kansen voor lokale eiwitproductie en innovatie in de keten te maximaliseren.

Vlaanderen circulair en bio-economie

Voor de werkagenda bio-economie wordt een overkoepelend kader voor acties vanuit de Vlaamse overheid voorzien, met oog voor Europese evoluties. Hiervoor wordt in het bijzonder met het beleidsdomein Omgeving en het beleidsdomein EWI samengewerkt binnen de Interdepartementale Werkgroep Bio-economie. De uitvoering gebeurt in samenwerking met de Vlaamse onderzoekswereld, bedrijfswereld en landbouworganisaties. Het beleidsplan focust structureel op een lange-termijn ontwikkeling van een Vlaamse circulaire bio-economie dat prioritair inzet op de cascade van het waardebehoud, hoogwaardige toepassingen van biograndstoffen, en gebruik van biotechnologische processen.

Ik zal erop toezien dat binnen het landbouwbeleid de beschikbare instrumenten bijdragen aan de ondersteuning van de Vlaamse duurzame bio-economie en de positie van de landbouwers erin.

De beleidsdomeinen Economie, Wetenschap & Innovatie en Omgeving voorzien in een publiek-privaat partnerschap 'Vlaanderen Circulair'. Binnen mijn bevoegdheid landbouw zal ik mij richten op de uitrol van de werkagenda voedselketen binnen Vlaanderen Circulair, samen met co-trekker Fevia Vlaanderen en de leden van de Taskforce Circulaire Voedselketen. We leveren ook een bijdrage aan de werkagenda's bio-economie en water.

In uitvoering van het beleidsplan bio-economie is ILVO verantwoordelijk voor de '[B2BE facilitator](#)'. Bedoeling is om partijen in de bio-economie bij elkaar te brengen met het oog op concrete verwezenlijkingen.

Ondersteuning samenwerking

Operationele programma's van producentenorganisaties in de groenten- en fruitsector worden ook onder het hervormde GLB ondersteund vanuit de Europese Unie. Binnen deze operationele programma's wordt er sterk ingezet op onderzoek, innovatie en het bijdragen tot milieu- en klimaatdoelen.

De EIP operationele groepen interventie wordt versterkt in het GLB 2023-2027. Hierin is er ook specifieke aandacht voor de ondersteuning van producenten- en brancheorganisaties in andere sectoren dan groenten en fruit.

- OD1.5 Kwaliteit

Kwaliteit van het uitgangsmateriaal voor voedselproductie

Voor het beleid inzake kwaliteit van de dierlijke productie wordt in 2023 uitgekeken naar de aanpassing van de voor de interne markt geharmoniseerde Europese handelsnormen. Dit kan een impact hebben op onze Vlaamse wetgeving ter zake, onder meer inzake de consumptie-eieren, de broedeieren en de eendagskuikens.

Inzake de indeling van karkassen van runderen en varkens zal een aanpassing van de regelgeving voorbereid worden, voornamelijk in het licht van het doorsturen en bewaren van data, en het ter beschikking stellen van nieuwe gegevens aan de Vlaamse producenten in het kader van betrouwbaarheid, transparantie en optimalisering van de bedrijfsvoering. Op basis van de voorbereidingen van 2022 wordt in 2023 de certificeringsproef tot herijking van de indelingsmethoden van geslachte varkens uitgevoerd. , hierbij wordt maximaal ingezet op eenduidige meetapparatuur zodoende de vergelijkbaarheid van verzamelde data te maximaliseren

De werking van de loketfunctie van PaardenPunt Vlaanderen vzw, als partner voor de overheid waar de paardenfokkers, -houders en -liefhebbers terecht kunnen voor informatie en met al hun vragen, wordt verdergezet.

In uitvoering van Europese regelgeving werd een nieuw Vlaams regelgevend pakket inzake de plantengezondheid van plantaardig teeltmateriaal voorbereid en zullen dienovereenkomstige bepalingen in 2023 volledig uitgerold worden.

In 2023 zullen besprekingen rond nieuwe wetgevende voorstellen vanwege de Europese Commissie voor het beleid inzake de kwaliteit van het plantaardig teeltmateriaal actief en intensief gevolgd worden (temeer met het oog op onze trekkersrol tijdens het Belgisch voorzitterschap bij de EU in 2024). Het betreft hier enerzijds een voorstel tot grondige herziening van de twaalf 'handelsrichtlijnen' inzake plantaardig teeltmateriaal (gewestelijke regels rond toelating rassenlijsten, en rond keuring en certificering van zaden, poot- en plantgoed) en parallel hiermee een eerste aanpassingsvoorstel van de plantengezondheidsverordening met impact op de Vlaamse bevoegdheden hierin.

Vanwege de ontwikkeling van eigen nieuwe Vlaamse hoprassen en de ontluikende productie van teeltmateriaal van hop in Vlaanderen, wordt nieuwe regelgeving uitgewerkt en ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering om de kwaliteit en gezondheid van deze Vlaamse producten in de toekomst te kunnen garanderen.

Naast de ondersteuning van vzw Nationale Boomgaardenstichting voor hun acties om de plantgenetische diversiteit van fruitbomen te behouden en te stimuleren (d.i. het beheer van een 'genenbank'), wordt in 2023 ook werk gemaakt van de uitbouw van een *in situ* (levende) genenbank voor groenten.

In Vlaanderen worden van oudsher lokale klein- en grootveerassen gefokt. Deze behoren tot ons levend erfgoed, maar hebben vaak minder productieve eigenschappen in vergelijking met hybride soorten. Daardoor zijn meerdere rassen met uitsterven bedreigd. Ik ondersteun het Steunpunt Levend Erfgoed op vlak van haar werking rond de instandhouding van onze lokale rassen.

Biologische landbouwproductiemethode

In 2023 wordt het Strategische plan Biologische Landbouw 2023-2027 gelanceerd. Het voorbereidend traject is gestart en streeft naar een brede gedragenheid bij de stakeholders. Mijn administratie organiseerde verschillende workshops, bevragingen en expertgroepen, zowel voor landbouwers, ketenspelers, als andere belanghebbenden.

Daarin gaven deelnemers vaak aan dat de grootste hefboom voor meer biolandbouw in Vlaanderen, de consumentenvraag naar bio is. Ook de Vlaamse biosector (BioForum,

Boerenbond en ABS) schoven gezamenlijk een *alternatieve Farm to Fork* naar voren met 5 doelstellingen op maat van Vlaanderen.

Uit al die input ga ik in overleg met de sector nu de speerpunten en de nieuwe focus voor de volgende vijf jaar distilleren. Sowieso zal het een goede mix worden van doelstellingen en acties op verschillende vlakken, want de uitdagingen blijven groot: de biolandbouw laten groeien in Vlaanderen, meer consumenten overtuigen om bio te kopen, onderzoek stimuleren om innovatief te blijven en zo de uitdagingen waar de landbouwsector voor staat mee aan te gaan, een robuuste bioketen verder uitbouwen waarbij faire handelsrelaties centraal staan,... Via het strategisch plan biologische landbouw zetten we dan ook een jarenlange constructieve samenwerking voort tussen het beleidsdomein Landbouw en Visserij, BioForum, Boerenbond, ABS en VLAM. Niet te vergeten, ook door steeds betere afstemming met onderzoek en met de keten via Fevia en Comeos.

Ook in het nieuwe GLB zullen we de steun voor de biolandbouwers optrekken, waarbij men onder meer tijdens de duur van de omschakeling een extra duwtje in de rug krijgt. Zodra ze omgeschakeld zijn belonen we biolandbouwers verder via een top up toeslag voor bio én via automatische toegang tot verschillende ecoregelingen. Denk maar aan mechanische onkruidbestrijding, ecologisch beheerd grasland, meerjarige bloemstroken tussen de fruitteelt, ...

Kwaliteits- en oorsprongsgarantie

Op vlak van agrovoedingsproducten met een gegarandeerde oorsprong en kwaliteit, blijkt een licht groeiende interesse in Vlaanderen voor het behalen van een Europees kwaliteitslabel voor een oorsprongsbenaming of traditionele specialiteit. Ook in 2023 zetten we als Vlaamse overheid in op de ondersteuning van de sector bij de opmaak en opvolging van deze dossiers, zoals dat van Limburgse vlaai.

- OD 2.1 Klimaat

Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) is de motor om marktklare innovaties die leiden tot een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, een duw in de rug te geven. In 2023 gaan de aangepaste VLIF-interventies van start. Wat de VLIF-steun voor productieve investeringen betreft, wordt aan de meest duurzame investeringen van meedingende ondernemingen een selectievoordeel toegekend en de hoogste steunintensiteit vooropgesteld. Ook wordt nagegaan hoe samenhangende investeringen op bedrijfsniveau kunnen leiden tot een verhoging van de selectiekans en de steunintensiteit.

In het najaar wordt normaliter ook de eerste oproep van de nieuwe maatregel opstart- en omschakeling naar een duurzaam verdienmodel georganiseerd.

We werken samen met de sector verder aan de uitvoering van het convenant enterische emissies om de methaanuitstoot bij rundvee te reduceren. In 2023 wordt er samen met de sector en de partners verder ingezet op de uitrol van de maatregelen op het gebied van voederrantsoenen, bedrijfsmanagement en genetica. Hiertoe worden ook ondersteunende instrumenten ter beschikking gesteld binnen het nieuwe GLB. Daarnaast wordt ook ingezet op advisering en begeleiding van bedrijven via de klimaatscans uit het klimrek-project. Zo kunnen ook maatregelen die kansen bieden op bedrijfseconomisch vlak geïmplementeerd worden op bedrijfsniveau.

Bovendien blijven we verder zoeken naar bijkomende maatregelen zodat er ondernemingskeuzes zijn voor de diverse veehouderijsystemen en bedrijfsvoeringen in Vlaanderen. Om het reductiepotentieel van de maatregelen te maximaliseren wordt ingezet op de mogelijkheid om (voeder)maatregelen te combineren.

In het hervormde GLB wordt eveneens ingezet op zowel klimaatmitigatie als –adaptatie via de verschillende instrumenten van het GLB: verhogen van koolstofopslag in de bodem, teelt van klimaatvriendelijke gewassen, precisielandbouw, ecologisch beheerd grasland, omschakeling blijvend grasland, bufferstroken, niet-productieve investeringen, onderhoud boslandbouwsystemen...

Wijzigende klimatologische omstandigheden bieden tevens opportuniteiten voor andere producties, zoals de wijnbouw en eiwithoudende gewassen.

- OD 2.2 Water

In kader van de Blue deal zet de projectoproep hergebruik restwater in op samenwerkingsprojecten in de land- en tuinbouwsector rond toenemende waterbehoefte, dalende waterbeschikbaarheid, alternatieve waterbronnen en de principes van circulaire economie. De geselecteerde projecten van de projectoproep hergebruik restwater kunnen, mits goedkeuring door de Vlaamse Regering, eind 2022 van start gaan. In de projectoproep Samenwerking en digitalisering in de land- en tuinbouwsector werden 14 projecten geselecteerd waarin wordt gewerkt rond oplossingen voor water- en droogteproblematiek, klimaatverandering, duurzame energie, efficiënt beheer van natuurlijke hulpbronnen en digitale transformatie met het oog op het verhogen van veerkracht en ondernemerschap van bedrijven met aandacht voor droogte en waterproblematiek.

Naast de projectoproepen worden door het ILVO en de praktijkcentra plantaardige productie de projecten Future Adapt en Klimaatrobuuste landbouw uitgevoerd.

Het Departement Landbouw en Visserij is ook betrokken bij de projecten Proeftuinen Droogte (VMM), Waterlandschap (VLM) en Waterproof (VITO) in kader van de Blue deal.

Vanuit onze rol als CIW-lid zullen we ons vanuit landbouw verder engageren om bij te dragen aan de maatregelen en acties uit de door de Vlaamse regering vastgestelde stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 voor Schelde en Maas en het bijhorende maatregelenprogramma. Deze plannen bevatten maatregelen en acties voor een verbetering van het grondwater en oppervlaktewater en voor de bescherming tegen overstromingen en droogte. Ook de Blue deal acties zijn mee geïntegreerd in deze plannen. Om veerkrachtig te kunnen reageren op een waterschaarste werkte de Vlaamse Overheid (VMM, Dep. MOW, DVW, Dep. Omgeving, ANB, Dep. EWI en Dep. LV) met de betrokken maatschappelijke actoren een eerste versie van een afwegingskader uit dat voorzorgsmaatregelen en prioritair watergebruik kan bepalen in aanloop naar of tijdens waterschaarste. Het afwegingskader is een hulpmiddel voor beslissingsnemers om tijdens periodes van extreme droogte en dreigende waterschaarste doordachte en wetenschappelijk onderbouwde maatregelen te nemen om de kans op waterschaarste en de gevolgen ervan te beperken. De voornaamste keteneffecten in landbouw en (agro)voedingsindustrie worden onderzocht in een vervolproject.

Samen met het Dept. EWI zal het Dept. LV hiervoor een overheidsopdracht uitschrijven, laten uitvoeren en opvolgen. Daaruit zal ook een rapportering richting VMM gebeuren. Deze overheidsopdracht betreft de verfijning van de socio-economische impactanalyse, het bepalen van de impact van reactieve watergebruiksbeperkende maatregelen op de Vlaamse economie voor de sectoren landbouw en (agrovoeding) industrie (m.a.w. de voornaamste keteneffecten en secundaire effecten) dit met het oog op de implementatie ervan in en verdere uitwerking van het reactief afwegingskader voor prioritering van watergebruik bij waterschaarste en om zodoende het draagvlak voor het kader bij de stakeholders te vergroten.

Ook in het nieuwe GLB is er specifieke aandacht voor waterkwaliteit en waterkwantiteit. Er zijn heel wat interventies gelinkt aan water: bufferstroken, teelt van milieu-,

biodiversiteits- of klimaatvriendelijke gewassen, gewasrotatie, biologische landbouw, ecologisch beheerd grasland, precisielandbouw, mechanische onkruidbestrijding, opbouw organische koolstof, ...

In 2023 zal het VLIF marktclare innovaties steunen die leiden tot een verhoging van de waterkwaliteit en –kwantiteit. Met VLIF-projectsteun innovatie bieden we met een nieuwe oproep binnen de aangepaste regelgeving voor GLB 2023-2027 de mogelijkheid om innovaties voor de eerste keer in praktijkomstandigheden in Vlaanderen door te voeren.

- OD 2.3 Bodem

In 2023 blijft het VLIF de vinger aan de pols houden om marktclare innovaties die leiden tot een verbetering van de bodemkwaliteit een duw in de rug te geven. Met VLIF-projectsteun innovatie bieden we met een nieuwe oproep de mogelijkheid om innovaties voor de eerste keer in praktijkomstandigheden in Vlaanderen door te voeren. In 2023 zal verder ingezet worden op de uitbouw van het bodempaspoort. Hiermee wordt ingezet op kennis over de bodem.

Bij de invulling van het hervormde GLB streven we naar interventies die bijdragen aan bodemkwaliteit zoals het verhogen van het organische koolstofgehalte van bouwland, stimuleren van doordachte vruchtafwisseling, brongerichte erosiebestrijdende maatregelen, specifiek graslandbeheer, reductie van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, het afstemmen van het gebruik van meststoffen op de agronomische noden en draagkracht van de bodem, ...
..."

In het kader van de EU bodemstrategie voor 2030 heeft de Europese Commissie aangekondigd dat ze in 2023 een Soil Health Law wil lanceren met voorwaarden rond monitoring van de bodem, goede bodemcondities en regels voor duurzaam bodembeheer en herstel. We zullen opvolgen welke gevolgen dit kan hebben voor de Vlaamse landbouwbodems en hoe we hier aan kunnen aan bijdragen.

Het project LIFE CarbonCounts loopt af in 2023 waarbij er een roadmap voor koolstoflandbouw in Vlaanderen wordt opgeleverd. Daarna gaan we verder aan de slag met deze roadmap.

In de overgang naar een circulaire economie hebben reststromen van voedsel en biomassa veel te bieden. Het actieplan 'Voedselverlies en biomassa(rest)stromen circulair 2021-2025' moet het voedselverlies in Vlaanderen verder beperken en meer duurzame (her)gebruiksmogelijkheden creëren voor o.a. voedselreststromen. Tegen 2025 zou het voedselverlies met 30 procent moeten dalen in vergelijking met 2015. In 2023 wordt het actieplan verder uitgerold door OVAM en Departement Landbouw en Visserij in nauwe samenwerking met stakeholders.

- OD 2.4 Emissies

In 2023 zal het VLIF marktclare innovaties stimuleren die leiden tot vermindering van de uitstoot van ammoniak, fijnstof, stikstofoxiden en geur. Op die manier werkt het VLIF mee aan de doelstellingen van het luchtbeleidsplan.

Er wordt actief meegewerkt aan het beleid voor het verder verminderen van de nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater. Er wordt deelgenomen aan het overleg met VLM over het zevende mestactieprogramma (MAP7) en alle relevante, verwante thema's gelinkt aan het mestbeleid (zoals bijvoorbeeld maatregelen rond bemestingstechnieken in luchtbeleidsplan, adviesdienst B3W, ...).

In het kader van de programmatische aanpak stikstof zal het Departement Landbouw en Visserij meewerken aan de uitvoering van de definitieve PAS-regeling via het flankerend beleid. Dit betekent onder meer concreet dat het VLIF bijkomende ondersteuning geeft aan landbouwers voor de investeringen in technieken en maatregelen die de doelstellingen van het definitieve PAS-regeling verwezenlijken. In afwachting van de definitieve PAS-regeling, verstrekt de transitie-manager PAS generieke informatie, attendeert hij op tools of begeleidingstrajecten en verleent hij zijn medewerking aan de intendant voor het Turnhouts vennengebied.

Specifiek voor emissies veroorzaakt door de primaire sector faciliteert en stimuleert de Vlaamse overheid de verhoging van de marktpenetratie van beschikbare technologische en innovatieve emissie-reducerende technieken en praktijken welke hebben bewezen hebben op een reële en handhaafbare wijze emissiereducties te realiseren.

- OD 2.5 Biodiversiteit

Marktklare innovaties die leiden tot een verbetering van de biodiversiteit zullen ook via het VLIF ondersteund worden. De in 2021 hervormde interventie VLIF niet-productieve investeringen wordt binnen het nieuwe GLB grotendeels verdergezet. Hiermee wordt ondersteuning gegeven aan biodiversiteitsinvesteringen aan een aanzienlijk hoger steunpercentage dan bij VLIF productieve investeringen. Het stimuleren van agrobiodiversiteit en het behoud en duurzame gebruik van genetische hulpbronnen die de bouwstenen van een duurzame landbouw- en voedselproductie zijn, blijven aandachtspunten.

Ook in een aantal strategieën van de Europese commissie en het hervormde nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid is er specifieke aandacht voor biodiversiteit met heel wat interventies die inspelen op biodiversiteit. Zo werden er interventies uitgewerkt die inzetten op aanleg van bufferstroken of bloemstroken, ecologisch beheerd grasland, teelt van biodiversiteitsvriendelijke gewassen, mechanische onkruidbestrijding, gewasrotatie, biologische landbouw, boslandbouw, ...

Er wordt actief meegewerkt aan processen inzake natuur en biodiversiteit, zoals de opmaak van het Natura 2000-programma 2021-2026 en de soortenbeschermingsprogramma's, met het oog op het exploreren van opportuniteiten voor de landbouwsector.

- OD 2.6 Energie

In 2023 blijft het VLIF de vinger aan de pols houden om marktklare innovaties die leiden tot een verbetering de energie-efficiëntie en het de productie van hernieuwbare energie een duw in de rug te geven. Het advies- en begeleidingsproject Enerpedia 4.0 wordt ook in 2023 gefinancierd via het Vlaams Klimaatfonds.

Voor de glastuinbouw werd, in navolging van de actualisatie in het VEKP, in 2022 een traject opgestart met de stakeholders om te evolueren naar een klimaatneutrale glastuinbouw in 2050. Dit resulteerde in een visie naar een klimaatneutrale glastuinbouw, waarin een meersporenaanpak is opgenomen voor de verschillende subsectoren binnen de glastuinbouw, namelijk energievraag beperken, duurzame energiebronnen gebruiken en de beperkte fossiele brandstoffen efficiënt gebruiken. In 2023 wordt gestart met deze visie te vertalen naar de praktijk door de inzet van de noodzakelijke beleidsinstrumenten en flankerende maatregelen om de visie te kunnen realiseren. Hierbij wordt bekeken of de ondersteuning via het VLIF kan geoptimaliseerd worden voor investeringen die de energienood van onze land- en tuinbouwsector kan milderen.

- OD 2.7 Een sterk plattelandsbeleid

Op 24 mei 2022 heb ik het actieplan welbevinden in de land- en tuinbouw voorgesteld. Het actieplan bundelt de engagementen die we samen met alle betrokken actoren nemen om het welbevinden van de Vlaamse land- en tuinbouwer te verbeteren.

Het Departement Landbouw en Visserij zal initiatief nemen om rond welbevinden een netwerkorganisatie op te zetten zodat de diverse spelers met elkaar in contact kunnen komen. Dit betreft zowel de organisaties die zich vandaag al geëngageerd hebben, als andere spelers binnen de diverse terreinen waarop dit plan betrekking heeft. Het doel is om kennis uit te wisselen, over de grenzen van organisaties en beleidsvelden heen samen te werken, en het netwerk uit te diepen en te versterken. De engagementen uit dit plan zullen daarbij als startbasis voor deze netwerkmomenten dienen.

Ik zal tijdens een jaarlijkse netwerkdag ook in gesprek gaan met landbouworganisaties die mee initiatiefnemer zijn van dit plan. Zo wil ik de vinger aan de pols houden over het welbevinden van de landbouw(st)ers en hoe dit actieplan zich ontrolt in de praktijk.

Vzw Boeren op een Kruispunt is een hulporganisatie voor alle Vlaamse boeren en tuinders met een hulpvraag. Deze organisatie heeft tot doel om alle Vlaamse land- en tuinbouwers te begeleiden bij financiële, economische, psychologische, technische of sociale problemen. In de periode 2022-2024 verhoog ik de overheidsbijdrage aan Boeren op een Kruispunt vzw omwille van het verhoogde aantal hulpvragen als gevolg van de verschillende problemen waar de land- en tuinbouwbedrijven momenteel mee kampen.

- OD 3.1 Onderzoek

In 2022 werden hubs (leden uit onderzoekinstellingen en diverse beleidsdomeinen) opgericht onder het platform voor landbouw- en voedingsonderzoek om de intense voorbereiding van drie partnerschappen onder Horizon Europe, met name agro-ecologie, food en data interactief te maken. De drie partnerschappen krijgen Vlaamse financiering waardoor er binnenkort vruchten kunnen geplukt worden door deelname in het Europees consortium. Deze drie Vlaamse hubs, die de voorbereiding mede op zich namen, rapporteren aan het platform voor landbouw- en voedingsonderzoek. De actieve betrokkenheid van de Vlaamse hubs bij de voorbereiding van de partnerschappen zorgt ervoor dat beleids- en onderzoeksprioriteiten tot in de onderzoeksagenda geraken, maar ook dat onderzoekers meer betrokken zijn en hun kansen bij de latere calls kunnen vergroten. In 2023 ligt de focus in dit traject op het opmaken van strategische onderzoeksagenda's en het breed kenbaar maken van de opportuniteiten onder deze partnerschappen door deelname aan oproepen. Hierbij zetten we ook in op een goede samenwerking met Agrolink.

De activiteiten onder het platform gebeuren in nauw overleg met de collega's van VLAIO en dept. EWI die betrokken zijn bij de beleidsvoorbereidende EU werkgroepen (dept. EWI) en de uitvoering van de oproepen (VLAIO).

In 2023 zullen we bekijken in welke mate het platform kan bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van verschillende beleidsinitiatieven zoals de eiwitstrategie, het Vlaams Energie en Klimaat Plan en de Vlaamse voedselstrategie en hoe we de kennis opgedaan bij onze onderzoekinstellingen versneld kunnen laten doorstromen naar de land- en tuinbouwbedrijven, voedingsbedrijven en visserijsector. Deze doorstroming van onderzoeksresultaten naar de praktijk wordt in 2023 o.a. ondersteund via nieuwe oproepen voor demonstratieprojecten en investeringssteun in de omkaderingssector van land- en tuinbouw.

- OD 3.2 Innovatie in land- en tuinbouw

In 2023 organiseren we een nieuwe oproep binnen de aangepaste GLB interventies voor demonstratieprojecten, operationele groepen in het kader van EIP en VLIF-projectsteun innovatie.

We werken tevens aan een efficiënte en impactvolle communicatie om de landbouwers maximaal wegwijs te maken in ons instrumentarium. En we stimuleren kennisdeling voor, tijdens en na het innovatieproces met als doel innovatie wijd te verspreiden.

Om landbouwers gemakkelijker de weg te helpen vinden om met innovatie aan de slag te gaan op hun bedrijf, wordt onze communicatie over innovatie verder verfijnd. Er zal ook worden nagegaan hoe diverse doelgroepen op een gerichte manier naar bedrijfsinnovatie toe geleid kunnen worden. In dit kader geven we aandacht aan de verspreiding van innovatieve ondernemingsvormen, waarbij zowel technologie als systeemdenken centraal staan, via regionale incubatoren.

- OD 3.3 Klantgerichte en innovatieve overheid

In de eerste helft van 2021 werd de nieuwe (cijfer)website gelanceerd. Dit initiatief kaderde in de strategische doelstelling om dept LV te laten evolueren naar dé gegevensautoriteit voor de gegevens van landbouw en visserij. We stellen inmiddels sneller en meer (relevante) data ter beschikking d.m.v. indicatoren voor het brede publiek en via datasets die een hoger detailniveau hebben. Uiteraard houden we hierbij rekening met de bescherming van de privacy. Sinds de lancering in mei 2021 is het aantal indicatoren en datasets dat we ter beschikking stellen gestegen van 70 tot meer dan 250. Er gaat ook voldoende aandacht naar het actueel houden van de reeds gepubliceerde indicatoren: 80% van de inhoud bij lancering kreeg reeds een update. In 2023 wordt verder ingezet op de ontbrekende facetten/thema's in de beschrijving van de landbouwsector en alle deelsectoren aan de hand van relevante indicatoren. Tot slot wordt er verder ingezet op het aanbieden van open data en het opnemen van onze datasets en indicatoren in het open data register van de Vlaamse Overheid (datavindplaats).

Dept LV schrijft zich ook verder in in de door het Vlaams Stuurorgaan goedgekeurde Vlaamse datastrategie. Zo wordt in 2023 meer ingezet op het aanbieden van open data om een positieve bijdrage te leveren aan de relatief zwakke score van Vlaanderen op het vlak van open data op basis van het DESI-rapport, Europese Digital Economy and Society Index. In navolging van de samenwerking met ILVO bij de opschaling van Djust Connect zullen ook in 2023 verdere acties genomen worden om via dit kanaal data aan de sector ter beschikking te stellen. Tot slot zullen in 2023 ook de nodige aanpassingen gebeuren om de ontsluiting van de digitale omgeving te aligneren op de Single Digital Gateway, de Europese verplichting om in welbepaalde gevallen de informatie te ontsluiten naar buitenlandse klanten.

Wat de klanten van het Departement Landbouw en Visserij betreft wordt in 2023 nagegaan hoe de dienstverlening nog klantgerichter kan worden georganiseerd. Het beter en effectiever beantwoorden van klantenvragen staat daarbij voorop.

De beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie, Werk en Sociale Economie en Landbouw en Visserij worden samengevoegd tot één economische cluster. De departementen EWI en WSE worden daarbij samengevoegd. Het departement Landbouw & Visserij wordt omgevormd naar een agentschap Landbouw & Zeevisserij waarin zowel de beleidsvoorbereiding als de beleidsuitvoering ten aanzien van dit beleidsveld wordt aan toevertrouwd. Dit agentschap zal samen met het ILVO en het EVA Vlaams Centrum Agro- en Visserijmarketing deel uitmaken van dit samengevoegde beleidsdomein.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

LAND- EN TUINBOUW, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutive	BO 2023	BA 2022	evolutive	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	38.426	600	39.026	38.661	1.435	40.096
Toelagen (interne stromen (IS))	59.084	0	59.084	32.300	10.901	43.201
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	20.000	0	20.000	20.000	0	20.000
Totaal	117.510	600	118.110	90.961	12.336	103.297
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De verschillende kredietevolutes komen aan bod bij de bespreking van de begrotingsartikelen.

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl DAB's)

Ontvangstenartikelen

KB0-9KDBABA-OL – UITVOERING GBSCS EN ERKENNING VLAAMS BETAALORGAAN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft een louter technisch artikel om boekingen te kunnen doen in overeenstemming met het boekhoudschema dat werd uitgewerkt voor de verrichtingen op de orderekening van het Vlaams betaalorgaan. Dit teneinde in Orafin op kwartaalbasis een correcte boekhoudkundige weergave van deze transacties te bekomen.

Hiertoe moet een OL- (middelen) en LE- (uitgaven) artikel voorzien worden om de tijdelijke zekerheden in het kader van certificaten voor in- en uitvoer van landbouwproducten correct te kunnen boeken.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	20.000	0	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	20.000	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Naar analogie van 2022 wordt een bedrag van 20.000 keuro voorzien.

KB0-9KDBTBB-OW – TOELAGEN LAND- EN TUINBOUW

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft EU-ontvangsten ingevolge de deelname van de EU in de kosten verbonden aan de naschoolse opleidingsinitiatieven in de landbouwsector.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	0	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

In 2023 zijn in principe geen ontvangsten voorzien. Dit artikel moet behouden blijven zolang het bijhorend uitgavenartikel (KB0-1KDB4BB-WT) operationeel is.

KB0-9KDBTBC-OW – FONDS GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel betreft de ontvangsten in het kader van het Fonds Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, opgericht bij artikel 34 van het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007.

Hiermee worden aan het fonds toegewezen:

- Het gedeelte dat het Vlaams Betaalorgaan mag inhouden bij inbreuken op de randvoorwaarden;
- Het gedeelte dat het Vlaams Betaalorgaan mag inhouden bij andere vastgestelde onregelmatigheden;
- Het gedeelte van de verschuldigde superheffing in de zuivelsector dat het Vlaams Betaalorgaan mag inhouden;
- Bij debiteuren superheffing geïnde intresten;
- Bij debiteuren geïnde nalatigheidsintresten die betrekking hebben op het Vlaams aandeel van de teruggevorderde schuld;
- Bij debiteuren gerecupereerde gerechtskosten;
- Toevallige ontvangsten in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid;
- Het gedeelte van de verschuldigde suikerheffingen dat het Vlaams Betaalorgaan mag inhouden;
- Bij debiteuren verbeurd verklaarde waarborgen waarbij de opbrengst voor het Vlaams Betaalorgaan is.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	500	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	500	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten worden voor 2023 op 500 keuro euro geraamd. De toegewezen ontvangsten zijn gelinkt aan het uitgavenartikel KB0-1KDB4BC-WT.

KB0-9KDBTBD-OW – FONDS VOOR HET LANDBOUWINFORMATIENETWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel betreft inkomsten van het Informatienetwerk Landbouwboekhoudingen (ILB) in het kader van de uitvoering van het Lambermontakkoord (Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de uitoefening van de geregionaliseerde bevoegdheden op het gebied van landbouw en visserij). Het Fonds voor het Landbouwinformatienetwerk werd opgericht bij art. 54 van het programmadecreet van 24 december 2004, gewijzigd bij programmadecreet van 18 december 2009 (art. 115).

Het boekhoudnet van het departement beschikt over een uitgebreid netwerk van land- en tuinbouwboekhoudingen. Op basis van het selectieplan voor de EU worden de gegevens van de bedrijven overgedragen aan het ILB dat deel uitmaakt van de Europese Commissie.

De inkomsten zijn afhankelijk van het aantal opgeleverde boekhoudingen en het tarief dat door de EC betaald wordt per boekhouding.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	96	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	96	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten voor 2023 worden geraamd op 96 keuro. Het bedrag wordt samengesteld uit een voorschot 2023 en het saldo 2021.

De toegewezen ontvangsten zijn bestemd voor het uitgavenartikel KB0-1KDB4BD-WT.

KB0-9KDBTBF-OW – VLAAMS FONDS VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Wettelijke basis: het decreet van 19 mei 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Fonds voor Landbouw en Visserij, laatst gewijzigd bij decreet van 6 juli 2018.

Inkomsten land- en tuinbouw:

- Besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 houdende vaststelling van de retributies voor de toelating van de rassen tot de rassenlijsten, voor de registratie van rassen van teeltmateriaal van fruitgewassen in het rassenregister, voor de uitoefening van bepaalde beroepen in de sector van het plantaardige teeltmateriaal en voor de keuring van dat materiaal.

- Koninklijk besluit van 13 februari 2006 houdende vaststelling van de retributies betreffende de taken toevertrouwd aan de Gewesten door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.
- Besluit van de Vlaamse Regering van 3 december 2010 betreffende de certificering van hop en hopproducten.

Deze wetgeving wordt in 2022 aangepast.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	1.328	0
Bijstelling BO 2023	0	183	0
BO 2023	0	1.511	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De inkomsten worden 183 keuro hoger geraamd dan in 2022 door een stijging van de inkomsten uit de plantaardige sector ten gevolge van de aanpassing van de regelgeving in 2022 die in werking treedt in 2023.

KB0-9KDBTBF-OI – VLAAMS FONDS VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Bij het programmadecreet BA2022 werd het Vlaams Fonds voor de Landbouw en Visserij uitgebreid met financiering van en voor uitgaven die betrekking hebben op de cofinanciering vanuit het Vlaams Klimaatfonds voor land- en tuinbouw gerelateerde initiatieven. In de middelenbegroting moest hiertoe een OI-artikel worden ingeschreven.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	1.600	0
Bijstelling BO 2023	0	-1.600	0
BO 2023	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Dit artikel is gelinkt aan het uitgavenartikel KB0-1KDB4BF-WT. Naar budget toe wordt dit bij BO 2023 voorlopig op 0 gezet.

Uitgavenartikelen

KB0-1KDB2BA-WT – UITVOERING GBCS EN ERKENNING VLAAMS BETAALORGAAN

Korte inhoud begrotingsartikel:

ICT is voor het Departement Landbouw en Visserij en meer in het bijzonder voor het Vlaams betaalorgaan (GBCS) strategisch en bedrijfskritisch.

De Europese Unie verplicht alle lidstaten om de bestaande en nieuwe premiestelsels te beheren via een informatiesysteem, het GBCS (Geïntegreerd Beheers- en Controlesysteem). Dit systeem, het basisinstrument voor de realisatie van het geheel van de strategische doelstellingen van het betaalorgaan, is een superset van onderling verbonden databanken en informatiesystemen.

Ten gevolge van de steeds wijzigende Europese regelgeving moet het GBCS continu aangepast worden. Het Vlaams betaalorgaan verzekert dus ook in 2023 de continuïteit voor de correcte, tijdige en efficiënte uitvoering van de bestaande EU-interventies. Om de bedragen tijdig en correct te kunnen berekenen, uitbetalen en boeken is een tijdige opmaak, verzending en verwerking van de jaarlijkse verzamelaanvraag van cruciaal belang evenals de ontwikkeling van nieuwe en het onderhoud van bestaande ICT-toepassingen (e-Loket, Iden .NET, ABS, VLIF,...) die dit ganse proces ondersteunen.

Op 1 januari 2023 start de EU met een nieuwe programmaperiode van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) naar aanleiding waarvan de ICT-toepassingen van het Departement Landbouw en Visserij verder fundamenteel herwerkt moeten worden. De Europese Commissie kijkt hier nauwlettend op toe en bij niet-conforme of niet-tijdige betaling van de premies en steun aan de landbouwers worden zware financiële sancties opgelegd aan de lidstaat.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	9.860	9.860
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	1.050	1.050
BO 2023	10.910	10.910
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	1.050	1.050	Bijkomend IT-krediet voor stijgende IT-kosten
TOTAAL	1.050	1.050	

KBO-1KDB2BA-LE – UITVOERING GBCS EN ERKENNING VLAAMS BETAALORGAAN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft een louter technisch artikel om boekingen te kunnen doen in overeenstemming met het boekhoudschema dat werd uitgewerkt voor de verrichtingen op de orderekening van het Vlaams betaalorgaan. Dit teneinde in Orafin op kwartaalbasis een correcte boekhoudkundige weergave van deze transacties te bekomen.

Hiertoe moet een OL- (middelen) en LE- (uitgaven) artikel voorzien worden om de tijdelijke zekerheden in het kader van certificaten voor in- en uitvoer van landbouwproducten correct te kunnen boeken.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	20.000	20.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	20.000	20.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Naar analogie van 2022 wordt een bedrag van 20.000 keuro voorzien.

KBO-1KDX2BB-WT – TOELAGEN LAND- EN TUINBOUW

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het artikel omvat een ruime waaier aan subsidies die kaderen binnen het landbouw- en tuinbouwbeleid, meer bepaald:

- Zorgboerderijen
- Milieuvriendelijke landbouwproductiemethoden
- Nominatim subsidie aan Boeren op een Kruispunt vzw
- Praktijkcentra land- en tuinbouw, waarschuwingdiensten
- Subsidies aan fokkerijverenigingen
- Stimulering biologische landbouw
- Sensibiliseringsprojecten
- Operationele groepen EIP (European Innovation Partnerships)
- Allerhande subsidies kaderend in het Vlaamse land- en tuinbouwbeleid
- Landbouwwormingsactiviteiten
- Producentenorganisaties
- KRATOS/bedrijfsadvies
- Diensten voor bedrijfsverzorging
- Europese schoolfruitregeling
- Vlaams bijenteeltprogramma

Een deel van deze maatregelen kaderen binnen het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (2014-2022), dat nog actief is tot eind 2025. Daarnaast start in 2023 het nieuwe GLB strategisch plan (2023-2027). Een deel van de huidige maatregelen zal omgezet worden, zij het onder een andere benaming, met gedeeltelijk andere invulling en een hoger Vlaams aandeel in de cofinanciering. De onderhandelingen met de Europese Commissie zijn nog lopende waardoor momenteel nog geen exacte onderverdelingen kunnen meegegeven worden bij BO 2023.

→ *Zorgboerderijen*

Land- of tuinbouwers die bereid zijn om hun activiteiten te diversifiëren met zorgboerderijactiviteiten en daartoe een overeenkomst sluiten met een erkende instelling, worden hiertoe vergoed.

→ *Milieuvriendelijke landbouwproductiemethoden*

Het betreft agromilieuklimaatmaatregelen en maatregelen waarvoor het Departement Landbouw en Visserij optreedt als beheersdienst in uitvoering van het PDPO III en het GLB-Strategisch Plan.

→ *Nominatim subsidie aan Boeren op een Kruispunt vzw*

Vzw Boeren op een Kruispunt is een hulporganisatie voor alle Vlaamse boeren en tuinders met een hulpvraag. Deze organisatie heeft tot doel om alle Vlaamse land- en tuinbouwers te begeleiden bij financiële, economische, psychologische, technische of sociale problemen.

→ *Praktijkcentra land- en tuinbouw, waarschuwingdiensten*

Voor de praktijkcentra plantaardige productie zorgt de structurele ondersteuning door de Vlaamse overheid voor een versterking van de samenhang tussen de onderzoeksprogramma's van de verschillende praktijkcentra. Ook wordt steun voorzien voor het aanbod van waarnemingen- en waarschuwingendiensten in het kader van geïntegreerde gewasbescherming.

→ *Steun aan fokkerijverenigingen en aan Paardenpunt Vlaanderen vzw*

Het betreft steun aan fokkersverenigingen erkend in het kader van de verbetering van de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten. Financiële steun wordt ook verleend enerzijds voor het uitvoeren van specifieke taken en anderzijds voor de ondersteuning van de werking van de fokkersvereniging (o.m. rundvee, varkens, paarden en ezels, kleine herkauwers, pluimvee en konijnen, genetische diversiteit). Daarnaast is er sinds 2021 ook een bijkomende subsidie aan Paardenpunt Vlaanderen.

→ *Stimulering biologische landbouw*

Om het lokale aanbod van biologische producten te versterken, wordt een vijfjarig strategisch plan biologische productie (2023-2027) opgemaakt. Het plan voorziet in verschillende ambities en concrete acties die de biologische landbouw en ketenontwikkeling verder moet stimuleren.

Dit plan wordt gedragen in een nauwe samenwerking tussen overheid en de sector- en ketenorganisaties betrokken in bio. De partners ondertekenen een engagementsverklaring om het draagvlak voor de markt- en ketenontwikkeling in de biologische landbouw te vergroten. Naast aandacht voor de productie zullen ook samenwerking (binnen de sector en in de keten), kennisverspreiding (naar sector én burger), kennisdeling, kennisverwerving (onderzoek) en promotie opnieuw de nodige aandacht krijgen.

Worden o.m. voorzien in 2023: subsidie aan Bioforum Vlaanderen vzw, projectsubsidies, bedrijfsadviesing, subsidie aan het Coördinatiecentrum praktijkgericht onderzoek en voorlichting Biologische Teelt (CCBT), ...

→ *Sensibiliseringsprojecten*

Jaarlijks wordt een projectoproep voor demonstratieprojecten gelanceerd. Deze dossiers worden in het kader van het PDPO III / GLB Strategisch Pplan gefinancierd met Europese middelen.

→ *Operationele groepen EIP (European Innovation Partnerships)*

De subsidie voor operationele groepen kadert binnen het BVR van 9 oktober 2015 betreffende het subsidiëren van operationele groepen inzake het Europees partnerschap

voor Innovatie - netwerk voor de productiviteit en duurzaamheid in de landbouw. Een aangepast BVR gaat in 2023 van start.

Jaarlijks wordt een projectoproep gelanceerd. Deze dossiers worden in het kader van het PDPO III / GLB strategisch plan gefinancierd met Europese middelen.

→ *Diverse steunmaatregelen kaderend in het Vlaamse land- en tuinbouwbeleid*

- Landbouweducatie
- Bedrijfsverzorging
- Steunpunt Korte Keten
- Nationale Boomgaardenstichting
- Cofinanciering landbouw-gerelateerde Interreg-projecten
- Ondersteuning sierteeltsector
- Initiatieven ikv innovatie rond voeding
- diverse facultatieve subsidies

→ *Landbouwwormingsactiviteiten*

De naschoolse opleidingsinitiatieven in de landbouwsector zijn een onderdeel van het landbouwwormingsbeleid en maken deel uit van de PDPO III-maatregelen.

De uitgave kadert binnen het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid en het BVR van 4 juni 2004 betreffende de toekenning van subsidies voor naschoolse opleidingsinitiatieven in de landbouwsector.

In 2023 gaat voor een gedeelte van de vorming de nieuwe regelgeving binnen het GLB 2023-2027 van start. In het kader van het GLB Strategisch Plan wordt vorming gefinancierd met Europese middelen.

→ *Bedrijfsadvies*

In 2023 gaat de nieuwe regelgeving rond bedrijfsadvies van start binnen het GLB 2023-2027. Deze adviezen worden in het kader van het GLB Strategisch Plan gefinancierd met Europese middelen.

→ *Europese schoolfruit- en schoolmelkregeling*

Sedert het schooljaar 2017-2018 is de huidige Europese schoolfruit (en -melk) regelgeving van kracht.

Vlaams kader: BVR van 21 april 2017 betreffende de ondersteuning van de verstrekking van groenten, fruit en melk aan leerlingen in onderwijsinstellingen. Dit besluit wordt met ingang van 1 september 2022 aangepast zodat scholen nog meer gestimuleerd worden om gebruik te maken van de schoolregeling en om binnen de bestaande schoolregeling meer steun mogelijk te maken voor het verstrekking van gezonde tussendoortjes aan de leerlingen.

→ *Vlaams bijenteeltprogramma*

Het programma voor de bijenteeltsector vormt vanaf 2023 een onderdeel van het GLB-Strategisch Plan.

Het doel blijft om de imkerij duurzaam te wapenen voor problemen die gerelateerd zijn aan de bijensterfte en duurzame oplossingen aan te reiken ter verbetering van de productie en afzet van producten van de bijenteelt.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	17.577	17.201
<i>Index</i>	25	25
<i>Compensaties</i>	- 97	- 85
<i>Andere bijstellingen</i>	1.292	1.292
BO 2023	18.797	18.433
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Indexering VAK en VEK met 25 keuro.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar KB0-1KDB2AU-IS	-97	-97	In het kader van de afspraken rond de meerjarenbegroting moet voor VILT in 2023 169.000 euro worden ingeleverd. In aanvulling van de 72.000 euro die vanuit KB0-1KDX2AU-IS wordt aangeleverd, wordt 97.000 euro in mindering gebracht op dit artikel.
Van KB0-1KDX2BV-IS		+12	Compensatie aangezien in 2023 minder VEK nodig is op KB0-1KDX2BV-IS.
TOTAAL	-97	-85	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	+1.292	+1.292	Ten behoeve van projecten VLAM, ILVO en voedselstrategie wordt 1.292 extra VAK/VEK ingeschreven
TOTAAL	+1.292	+1.292	

KB0-1KDB4BB-WT – TOELAGEN LAND- EN TUINBOUW

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het krediet is bestemd om Europese ontvangsten terug te kunnen aanwenden voor de subsidiëring van opleidingsinitiatieven in de landbouwsector.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2022	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijziging ten opzichte van 2022.

KB0-1KDB4BC-WT – FONDS GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Wettelijke basis: artikel 34 van het programmadecreet van 29 juni 2007.

Door het fonds toegestane uitgaven:

- Betalingen die niet voor communautaire financiering in aanmerking komen door overschrijding van betalingstermijnen of plafonds;
- Betalingen waarvoor communautaire financiering wordt geweigerd in het kader van de conformiteitsgoedkeuring;
- Het gedeelte dat het Vlaams Betaalorgaan moet dragen van niet binnen een bepaalde periode plaatsgevonden invorderingen;
- Financiering van door de Europese Commissie toegestane maatregelen waarvoor de door het Vlaams Betaalorgaan ingehouden superheffing mag worden aangewend;
- Gerechtskosten en nalatigheidsintresten bij juridische geschillen aan de tegenpartij te betalen;
- Teruggave van het gedeelte dat het Vlaams Betaalorgaan mocht inhouden bij vastgestelde onregelmatigheden als de betrokkene na bezwaarschrift niet meer hoeft terug te betalen;
- Teruggave van het gedeelte dat het Vlaams Betaalorgaan mocht inhouden bij inbreuken op de randvoorwaarden als de betrokkene na bezwaarschrift niet meer hoeft terug te betalen;
- Teruggave van bij debiteuren geïnde intresten op het Vlaams aandeel als de betrokkene na bezwaarschrift niet meer hoeft terug te betalen;
- Uitgaven in het kader van de optimalisering van de werking van het Vlaams Betaalorgaan.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	500	500
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	500	500
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijziging ten opzichte van 2022.

KB0-1KDB4BD-WT – FONDS VOOR HET LANDBOUWINFORMATIENETWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Fonds voor het Landbouwinformatienetwerk werd opgericht via het programmadecreet 2005. Het Fonds is gemachtigd alle soorten uitgaven, zowel voor personeel als voor werking of uitrusting te financieren, voor zover deze uitgaven verband houden met de verzameling, analyse en rapportering van de gegevens verzameld in het kader van het Vlaamse Landbouwinformatienetwerk.

De werkingsmiddelen van het Fonds worden gebruikt voor het continue onderhoud en het verder optimaliseren van het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	96	96
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	96	96
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Gezien de geraamde ontvangsten, wordt een bedrag van 96 keuro opgenomen als uitgaven voor 2023.

KB0-1KDB2BE-WT – PREMIESUBSIDIE VOOR EEN BREDE WEERSVERZEKERING IN DE LANDBOUWSECTOR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Land- en tuinbouwondernemers worden geconfronteerd met diverse risico's. De plantaardige productie gebeurt overwegend in open lucht waardoor de weersomstandigheden tijdens het teeltseizoen determinerend kunnen zijn voor de oogst.

Met uitzondering van het risico op hagelschade, waren er tot voorkort geen verzekeringsproducten op de Belgische markt voor andere risico's die aanleiding geven tot teelt- en oogstschade.

Teneinde de ontwikkeling van een verzekeringsmarkt voor teeltverzekeringen tegen meerdere risico's te stimuleren, werd in uitvoering van artikel 4, 7°, van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid en artikel 24 van het decreet van 5 april 2019 betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door rampen in het

Vlaamse Gewest, een subsidieregeling van kracht voor land- en tuinbouwers die een brede weersverzekering afsluiten. Nadere bepalingen zijn opgenomen in het BVR van 19 juni 2019 betreffende de premiesubsidie voor een brede weersverzekering in de landbouwsector.

De subsidieregeling startte met ingang van 1 januari 2020 en loopt tot 31 december 2026. Ten laatste in 2025 is een evaluatie gepland van deze maatregel, indien nodig gevolgd door bijsturing van de modaliteiten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Dit artikel is bestemd voor het luik dat kan worden aangerekend via de begroting van Landbouw en Visserij, maar er wordt nog geen krediet ingeschreven. Geen wijziging ten opzichte van 2022.

KB0-1KDB4BF-WT – VLAAMS FONDS VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Binnen dit artikel kaderen volgende elementen:

- Algemene werkingskosten
- Exploitatiesubsidies
- Verwerving van overig materieel

Het betreft verbintenissen op basis van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Fonds voor Landbouw en Visserij, laatst gewijzigd bij decreet van 6 juli 2018.

Kosten m.b.t. de certificering van plantaardig teeltmateriaal i.k.v. de Europese Handelsrichtlijnen (aanschaf keuringsdocumenten en laboratoriummateriaal, uitbesteding taken en diensten, ...) en de controlevereisten i.k.v. de Europese Plantengezondheidsverordening en Officiële Controleverordening, waardoor er extra controlekosten zijn (laboanalyses, ...)

Klimaatfondsdossiers

Naar aanleiding van de BA 2022 werd een bijkomende uitgavenpost gecreëerd binnen dit fonds om de uitgaven van de kredieten (cofinanciering) vanuit het Vlaams Klimaatfonds begrotingstechnisch mogelijk te kunnen maken.

Dit artikel vormt samen met artikel KB0-1KDB4BV-IS en artikel KB0-1KAB4ZY-LO langs uitgavenzijde de tegenhanger van het ontvangstenartikel KB0-9KDBTBF-OW en KB0-9KDBTBF-OI.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	2.393	2.393
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	- 70	- 70
<i>Andere bijstellingen</i>	- 1.600	- 1.600
BO 2023	723	723
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar KB0-1KAB4ZY-LO	-70	-70	deze middelen zullen ingezet worden om lonen van personeelsleden van het Departement te betalen in het kader van de toegenomen opdrachten i.k.v. Plantengezondheid.
TOTAAL	-70	-70	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	-1.600	-1.600	Bijstelling gerelateerd aan ontvangsten op KB0- 9KDBTBF-OI
TOTAAL	-1.600	-1.600	

KB0-1KDB2BI-WT – LANDBOUWRAMP 2019

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel was bestemd voor behandeling van de schadedossiers in kader van de erkenning van de uitzonderlijke zomer van 2019 als landbouwramp.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	0

<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Deze landbouwramp werd grotendeels afgehandeld in 2020 en is budgettair in principe afgerond. Het artikel wordt echter nog behouden in functie van de af te handelen bezwaren die in procedure zitten. Bij BA 2023 kan dan bekeken worden om dit artikel te schrappen.

KB0-1KDB2BJ-WT – TEGEMOETKOMINGEN LAND- EN TUINBOUW IN HET KADER VAN CORONA

Korte inhoud begrotingsartikel:

In kader van de moeilijkheden in de varkenssector werden eind 2021 dossiers goedgekeurd en aangerekend op artikel KB0-1KDB2BJ-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	611
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	823
BO 2023	0	1.434
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting:

kredietevoluties:

Gelet op de aanrekenregels van VCO is in 2023 VEK nodig voor twee dossiers uit 2021:

- subsidie Belpork - 6.000.000 euro waarvan 3/17 VEK in 2023 = 1.058.824 euro
- subsidie VLAM - 750.000 euro waarvan 1/2 VEK in 2023 = 375.000 euro.

Bij de BA 2022 werd 611.000 euro gecompenseerd vanuit de landbouwkredieten en zou in principe worden teruggezet bij BO 2023. Er wordt opnieuw eenzelfde bedrag in rekening gebracht uit de landbouwbegroting.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
----------------------	-----	-----	-------------

		823	Benodigd VEK voor vereffeningen van 2 dossiers volgens VCO
TOTAAL		823	

KB0-1KDB2BK-WT – RENDAC-SUBSIDIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

De jaarlijkse tussenkomst in de ophalings- en verwerkingskosten van Rendac (zowel bij professionele landbouwbedrijven als particulieren) wordt vanaf 2022 niet langer vanuit OVAM voorzien, maar vanuit de bevoegdheid Landbouw.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	8.000	8.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	8.000	8.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijziging ten opzichte van 2022.

KB0-1KDX2BV-IS – EV ILVO

Korte inhoud begrotingsartikel:

Projectsubsidies waarvan EV ILVO begunstigde is, worden op dit artikel aangerekend, aangezien deze via een IS-artikel moeten verlopen en niet via een WT-artikel.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	67
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	- 12
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	55
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar KB0-1KDX2BB-WT		-12	de VEK-behoefte voor niet Vlaamse Veerkracht-dossiers op KB0-1KDX2BV-IS is 12 keuro lager.
TOTAAL		-12	

KB0-1KDB4BV-IS – EV ILVO

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit zijn verbintenissen op basis van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid.

Gezien het Departement Landbouw en Visserij niet beschikt over de nodige infrastructuur en logistiek wordt er een beroep gedaan op de Eenheid Plant - Onderzoekdomein Teelt en Omgeving van het ILVO voor ondersteuning bij de uitvoering van officiële maatregelen die door de Europese Gemeenschap opgelegd zijn in het kader van de toelating van rassen van landbouwgewassen op de rassenlijst en het toezicht op de productie en de handel van plantaardig teeltmateriaal d.i. de uitvoering van de officiële rassenproeven voor landbouwgewassen (m.u.v. suikerbieten), de ondersteuning bij het labo voor zaadontleding in de drukke wintermaanden en de inzaai en het onderhoud van de controlevelden van groenvoedergewassen, vezelvlas en poot aardappelen.

Dit artikel vormt langs uitgavenzijde samen met artikel KB0-1KDB4BF-WT de tegenhanger van het ontvangstenartikel KB0-9KDBTBF-OW.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	535	535
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	535	535
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijziging ten opzichte van 2022

KB0-1KDB5BW-IS – VLIF

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de toelage en het vastleggingskrediet van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) voorzien.

Inhoudelijke bespreking zie 2.3.2.1 VLIF.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	58.549	31.698
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	1.174
<i>Andere bijstellingen</i>	0	9.739
BO 2023	58.549	42.611
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
<i>Van KB0-1KD5FDX-IS</i>		1.174	Compensatie vanuit het FIVA om aan de vereffening behoeften VLIF te voldoen
TOTAAL		1.174	

duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
		9.739	Raming extra vereffening behoeften VLIF
TOTAAL		9.739	

2.3.2. Overige entiteiten onder gezag

2.3.2.1. Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) - VOI cat. A

Het VLIF werd opgericht bij decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994. Het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 regelt de taken, het beheer en de werkwijze van het VLIF.

Het VLIF ondersteunt de Vlaamse land- en tuinbouw door duurzame investeringen te stimuleren om de structuur van de land- en tuinbouwbedrijven te verbeteren, hun rendabiliteit te verzekeren en de kostprijs te verminderen.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen volgende maatregelen:

- Land- en tuinbouwers
 - o Overnamesteun voor de jonge landbouwers
 - o Investeringssteun op land- en tuinbouwbedrijf met inbegrip van PAS gerelateerde VLIF investeringen
 - o Steun voor niet-productieve investeringen op het landbouwbedrijf
 - o Steun voor de ontwikkeling van kleine landbouwondernemingen (uitdovend)
 - o Veranderen van verdienmodel
 - o Projectsteun voor innovaties in de landbouw
 - o Steun voor de opstart van of omschakeling naar een toekomstgerichte duurzame ondernemingsstrategie
 - o VLIF-waarborgregeling
 - o Maatregelen voor (groepen van) spelers actief binnen Agrobusinesscomplex (ABC), zoals groepen van landbouwers, (tuinbouw)coöperaties en bedrijven die actief zijn in de verwerking en afzet van landbouwproducten
- VLIF-steun aan de agrovoedingssector
- Maatregelen voor praktijkcentra en vergelijkbare instellingen voor praktijkonderzoek: VLIF-steun voor investeringen in de omkaderingssector.

BO 2023 Ontvangsten: 56.488 keuro

Hoofdstuk 1: Tegemoetkoming van de overheid: 31.698 keuro

Rubriek 46.10: 42.611 keuro (toelage KB0-1KDB5BW-IS)

De toelage dient voor de betalingen van subsidies die in 2023 en voorgaande jaren zijn toegekend aan de begunstigden. Dit bedrag ligt 10.913 keuro hoger dan bij BA 2022. De resterende betalingen zullen gebeuren met het overgedragen saldo 31 december 2022 ten belope van 8.146 keuro.

Hoofdstuk 2: Opbrengsten als gevolg van het uitvoeren van de statutaire opdracht

Rubrieken 57.20 en 16.11: Verwachte recupereerbare eigen kasontvangsten uit vorderingen van 2022 en vroeger: 806 keuro.

Hoofdstuk 6: Overgedragen overschot

Rubriek 08.21: overgedragen overschot vorige boekjaren bedraagt: 10.894 keuro

Rubriek 08.21: overgedragen overschot vorige boekjaren - interventie: 2.177 keuro

BO 2023 Uitgaven: 56.488 keuro

Hoofdstuk 0: Over te dragen saldi

Rubriek 03.22: over te dragen overschot van het boekjaar – interventie: 2.177 keuro

Rubriek 03.22: over te dragen overschot van het boekjaar: 2.748 keuro

Hoofdstuk 2: Betalingen aan derden: 51.563 keuro.

Deze hebben betrekking op:

- De steun aan land- en tuinbouwers en hun coöperaties:
 - o Rentesubsidies: 3.250 keuro: daling met 1.750 keuro ten opzichte van BA 2022
 - o Kapitaalpremies: 31.896 keuro stijging met 684 keuro ten opzichte van BA 2022
 - o Waarborgen: 1.000 keuro
- Investeringssteun aan agrovoedingsbedrijven: 1.445 keuro: stijging met 385 keuro ten opzichte van BA 2022.
- Investeringssteun aan de omkadering van de land- en tuinbouw: 3.965 keuro: stijging met 845 keuro ten opzichte van BA 2022
- PDPO III-maatregelen
 - o Niet productieve investeringen: 5.600 keuro: stijging met 5.100 keuro ten opzichte van BA 2022
 - o Projectsteun voor innovatie: 1.987 keuro: stijging met 959 keuro ten opzichte van BA 2022
 - o Ontwikkeling kleine bedrijven: 60 keuro: status quo ten opzichte van BA 2022
- Aankoop van niet duurzame goederen en diensten in het kader van interventie: 110 keuro.
- Emissiereductie in relatie tot het klimaatfonds: 1.250 keuro: verlaging met 250 keuro ten opzichte van BA 2022.

VAK: 59.078 keuro bestaat uit:

- Het vastleggingskrediet van 58.549 keuro
- Eigen ontvangsten: 529 keuro (eigen ontvangsten 2022)

De wijzigingen langs vastleggingszijde ten opzichte van de BA 2022 hebben betrekking op:

- De steun aan land- en tuinbouwers en hun coöperaties:
 - o Kapitaalpremies: 39.727 keuro: daling met 7.081 keuro ten opzichte van BA 2022
- Investeringssteun aan agrovoedingsbedrijven: 3.444 keuro: stijging met 1.944 keuro ten opzichte van BA 2022
- PDPO III-maatregelen 3
 - o Niet productieve investeringen: 5.600 keuro: stijging met 919 keuro ten opzichte van BA 2022
 - o Projectsteun voor innovatie: 3.857 keuro: stijging met 1.681 keuro ten opzichte van BA 2022
 - o Ontwikkeling kleine bedrijven: 50 keuro: daling met 10 keuro ten opzichte van BA 2022

VI. BELEIDSVELD II: LANDBOUW- EN ZEEVISSERIJONDERZOEK

Het beleidsveld Landbouw- en Zeevisserijonderzoek omvat één inhoudelijk structuurelement, nl. Landbouw- en Zeevisserijonderzoek (ISE E)

1. Inhoudelijk structuurelement 1: Landbouw- en zeevisserijonderzoek

Dit inhoudelijk structuurelement omvat de volledige werking van ILVO. ILVO staat voor multidisciplinair, onafhankelijk onderzoek gericht op duurzame landbouw, visserij en voeding in Vlaanderen en dit in een economisch, ecologisch en maatschappelijk perspectief. ILVO gaat op regelmatige basis in dialoog met het beleid, de stakeholders en de maatschappij. Om zijn rol als toekomst- en vraaggericht kenniscentrum verder uit te bouwen werkt de organisatie met thematische living labs, dit zijn 'ecosystemen' waar onderzoekers, eindgebruikers, stakeholders, burgers en zelfs steden of regio's elkaar ontmoeten voor co-creatief onderzoek. ILVO voert daarnaast referentietaken uit voor overheden op verschillende beleidsniveaus.

1.1 Strategische doelstellingen

In de beleidsnota 2019-2024 Landbouw en Visserij zijn voor dit inhoudelijke structuurelement volgende Strategische Doelstellingen ingeschreven:

- SD6. Het realiseren van co-creatief onderzoek m.b.t. landbouw, visserij en voeding;
- SD7. ILVO zet in op onderzoek dat aansluit bij actuele vraagstukken en prioriteiten;
- SD8. ILVO als katalysator.

In lijn met één van de prioriteiten van het Vlaams regeerakkoord werkt ILVO aan de verdere modernisering en uitbouw van zijn onderzoekinfrastructuur en tracht daarbij de ambities van de Vlaamse overheid op het vlak van energie en klimaat waar te maken. Dit gebeurt onder meer in het kader van het door de Europese Commissie ondersteunde SURE2050 project. In het licht hiervan wordt gewerkt aan een masterplan infrastructuur om te komen tot de uitwerking van een duurzame vastgoedstrategie voor ILVO. Het moderniseren en centraliseren van alle labofaciliteiten binnen ILVO en dit met het oog op het realiseren van belangrijke efficiëntie- klimaat- en energiewinsten is daarbij het meest uitdagende project dat momenteel in voorbereiding is.

Het vinden van de nodige budgetten hiervoor blijft een primordiaal doel en bekommernis. ILVO tracht op diverse manieren de modernisering te realiseren: eigen middelen, deelname aan calls enz.

ILVO werkt in het kader van de realisatie van zijn vastgoedstrategie intens samen met het Facilitair Bedrijf en het Vlaams Energiebedrijf.

1.2 Operationele doelstellingen

- OD 6.1 Onderzoek ingebed in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's)

ILVO onderschrijft vanuit zijn maatschappelijke en wetenschappelijke rol uitdrukkelijk de doelstellingen die vervat zijn in de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals – SDG's) van de Verenigde Naties. In het kader van het verankeren van de SDG's in de werking van ILVO werd de 'ILVO Onderzoekskouter' opgericht. Hiermee wil ILVO een duidelijk toekomstbeeld creëren van een moderne onderzoekscampus waar niet alleen oog is voor baanbrekend onderzoek, maar waar ook wordt gestreefd naar

duurzame mobiliteit, duurzame gebouwen en meer biodiversiteit op en rond de akkers en dit in nauwe connectie met de omgeving.

Het ILVO-onderzoek is toegespitst op het complexe agro-ecosysteem dat is opgebouwd uit een hele reeks geconnecteerde elementen: diverse biotische en abiotische factoren, met veelvuldige en complexe interacties, de respons van planten en dieren op gewijzigde productiefactoren, de invloed van externe parameters zoals het klimaat, impact op beleid, economie en maatschappij. Ingrepen of veranderingen worden niet op het niveau van één element bekeken, maar steeds met oog voor de interactie tussen alle onderdelen en aspecten van het systeem. ILVO kan hier de verbindende factor zijn tussen academisch en praktijkgericht onderzoek, de doorvertaling naar de praktijk en uiteindelijk ook naar de voorlichting. Hiertoe worden de living labs uitgebouwd. Dit zijn interfaces tussen onderzoekers, landbouwers, stakeholders en overheidsdiensten.

- OD 6.2 Onderzoek in samenwerking met partners in binnen- en buitenland

Vanuit zijn unieke positie in het onderzoeklandschap – pivoterend tussen universiteiten, hogescholen, strategische onderzoekcentra en praktijkcentra - ziet ILVO het als zijn taak een verbindende factor te zijn tussen academisch en praktijkgericht onderzoek, met de bedoeling onderzoek door te vertalen naar de praktijk en uiteindelijk ook naar de voorlichting. In 2022 nam INAGRO het voorzitterschap waar van Agrolink Vlaanderen over van ILVO, waar de focus ligt op inhoudelijke samenwerking tussen de partners en afstemming van investeringen. Naast de intense samenwerking met de Praktijkcentra en de landbouwfaculteiten, zal ILVO zijn samenwerking met de Vlaamse wetenschappelijke instellingen verder versterken. Daarnaast wordt ook het partnerschap tussen ILVO en het VIB verder uitgediept wat in toenemende mate leidt tot baanbrekendonderzoek. ILVO werkt volop mee aan de realisatie van het agrobiotech ecosysteem 'Biotope' dat VIB op touw heeft gezet.

ILVO zet ook in op verdere samenwerking met diverse beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid en andere Vlaamse onderzoeksinstituten bv. VITO, IMEC,

ILVO heeft de intentie om in de toekomst een intense samenwerking uit te bouwen met de nieuwe onderzoeksfaciliteit op het vlak van circulaire bio-economie TRANSFarm.

In het kader van het voedingsonderzoek is tot slot de zeer nauwe samenwerking met Flanders Food te vermelden.

Modern onderzoek laat zich niet opsluiten binnen de landsgrenzen. ILVO plukt nu volop de vruchten van jarenlange inzet op Europese netwerken in de vorm van vele onderzoeksprojecten gefinancierd door Horizon 2020 en EFRO. ILVO heeft met de nu lopende onderzoekskaderprogramma's, Horizon Europe en EFRO, dezelfde stevige ambitie om Europees onderzoeksgeld naar Vlaanderen te halen. Daarnaast bouwt ILVO ook structurele internationale partnerschappen uit met complementaire organisaties, zoals met name Teagasc (Ierland) en James Hutton Institute (Schotland). Ook in 2023 bekijkt ILVO of er bijkomende partnerschappen nuttig kunnen bijdragen tot de kennisopbouw.

Ook in het kader van internationale samenwerking en de wederzijdse kennisoverdracht met het Zuiden op vlak van landbouw/visserij/voedingsthema's zet ILVO stappen, zo zijn er projecten met Colombia en Ethiopië en wordt een project in Benin voorbereid. In samenwerking met de Vlaamse vertegenwoordiger bij de FAO in Rome zullen in 2022 nieuwe opportuniteiten worden afgetoetst.

In dit kader start eind 2022 een Europees onderzoeksproject met diverse Europese partners en dat gecoördineerd wordt door ILVO. In het project wordt een geautomatiseerde monitoring van diergebaseerde indicatoren aan de slachtlijn beoogd. Bedoeling is om op die manier informatie te kunnen bekomen over het dierenwelzijn op het veebedrijf, tijdens het laden en ontladen van de dieren, tijdens het transport en bij aankomst in het slachthuis. Bedoeling is om ook andere data te gebruiken voor de inschatting van het

dierenwelzijn in de keten (bv. Slachthuisdata, gebruik antibiotica, bedrijfsdata, enz.) Er zullen hiervoor nieuwe technologieën en AI algoritmen worden ontwikkeld voor de geautomatiseerde monitoring. Het project zal toegepast worden op vleesvarkens en vleeskippen. Het project moet leiden tot een 'Animal Welfare Indicator Catalogue'. Maar ook onderzoek naar pensgezondheid bij runderen of gezondheids- en welzijnseffecten van vroege voeding bij vleeskuikens zijn voorbeelden van nieuw opstartende projecten rond maatschappelijk verantwoorde dierlijke productie.

- OD 6.3 Living Labs

Als toepassingsgerichte onderzoeksinstelling wil ILVO het technologieaanbod afstemmen op de vraag naar bruikbare en rendabele technologische innovaties, die antwoorden bieden voor de dagelijkse praktijken in het landbouw- of voedingsbedrijf. Door reeds bij de ontwikkeling van nieuwe technologieën of bij het voortraject van technische innovaties de praktische toepasbaarheid en haalbaarheid als vertrekpunt te nemen, kan innovatie versneld, effectiever en beter gericht toegepast worden. Om het bredere systeem te kunnen capteren en om de interactie met alle relevante stakeholders te maximaliseren, zette ILVO in op het opstarten van Living Labs. Momenteel zijn er zes thematische Living Labs actief: Food Pilot; Living Lab Agrofood Technology; Living Lab Agro-ecologie en Biologische Landbouw; Living Lab Plant; Marien Living Lab en het Living Lab Veehouderij. Twee living labs zijn intussen opgenomen in het European Network of Living Labs (ENoLL) en het ILVO living lab agro-ecologie en bio is een onderdeel van het nieuwe 'Horizon EU Partnership on agroecology living labs and research infrastructures'. Belangrijk voor dit living lab rond agro-ecologie is ook de samenwerking die aangegaan werd met een bio-akkerbouwbedrijf in Hansbeke. Hierdoor werd het eerste agro-ecologische proefplatform in Vlaanderen opgestart, en dit op een oppervlakte van 50 ha. Er worden regelmatig studiedagen en demonstraties georganiseerd om de resultaten uit deze samenwerking te ontsluiten.

- OD 6.4 De mogelijkheden van big data optimaal benutten

Data is het nieuwe goud. Over dit uitgangspunt is er een brede consensus, maar over hoe dit nieuwe goud ontgonnen kan worden is er veel minder duidelijkheid. ILVO trekt hier ook aan de kar om data binnen de landbouw- en voedingswereld 'valoriseerbaar' te maken. ILVO zet bijvoorbeeld in op het uitbouwen van de datahub 'Djustconnect' die het zal mogelijk maken om data uit te wisselen en te connecteren waarbij veel aandacht zal besteed worden aan veiligheid, respect voor dataprivacy en behoud van data-eigendom. Zo zullen enkel de door de landbouwers geautoriseerde data verder kunnen uitgewisseld en gecombineerd worden. Er lopen gesprekken met een aantal privaat-partners om in de loop van 2022 hierrond een nieuw, rendabel, bedrijf te bouwen. Landbouw en landbouwonderzoek is data-intensief: moderne stallen, tractoren en serres zitten vol met sensoren. Om deze datastromen aan elkaar te kunnen koppelen en om de gigantische hoeveelheid gegevens slim te verwerken, zet ILVO in op machine learning en artificiële intelligentie. Daarnaast is ILVO, samen met de andere Vlaamse Wetenschappelijke Instellingen, actieve partner binnen de Flemish Open Science Board (FOSB) die de strategie uitzet richting ontsluiting van onderzoekdata volgens de FAIR-principes. Verder bouwend op de initiatieven die reeds gestart zijn, zal ILVO hier ook in 2022 stappen voorwaarts zetten in kader van data-inventarisatie, -annotatie en -deling. In dit kader werd een eerste data-steward aangeworven.

- OD 7.1 Maatschappelijk verantwoorde dierlijke productie

Voederefficiëntie, emissies, productieparameters en hygiëne zijn de hoekstenen van het onderzoek dat ILVO in dit kader uitvoert voor zowel de melkvee-, varkens- en pluimveesector. Veel aandacht gaat naar de uit naar het aanpakken van de stikstofemissieproblematiek in het kader van PAS. Daarnaast is ook de focus op dierenwelzijn met aandacht voor stalinrichting, ligbedmateriaal, huisvesting en management een belangrijk onderzoeksdomein.

Het ILVO verleent tevens haar medewerking aan intendant *Turnhouts Vennengebied* die werd aangesteld in het kader van de NATURA2000-instandhoudingsdoelstellingen binnen het betrokken gebied.

- OD 7.2 Nieuwe verdienmodellen

ILVO zet specifieke onderzoeksprojecten op met het oog op het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen die ontsloten zullen worden via een webapplicatie de zogenaamde 'Verdienwijzer'. Er worden inspanningen geleverd om deze kennis over te dragen, onder meer via studiedagen. Digitale tools zoals de Verdienwijzer kunnen landbouwbedrijven gebruiken bij het bepalen van het verdienmodel dat het best bij hen past. Het samenbrengen van voldoende data en inzicht in de diverse bedrijfsrisico's zijn hierbij cruciaal. In toenemende mate is het economisch team ook betrokken bij gespecialiseerd onderzoek in verschillende ontwikkelingsstadia van een systeeminnovatie. ILVO levert inzichten over hoe men technologieën, diverse types van systeeminnovaties, businessmodellen en ketenconfiguraties afgestemd krijgt op een marktvrage. Er wordt bekeken of bestaande succesvolle technologieën in een andere omgeving kunnen worden ingezet, voor een andere toepassing dus.

Om echt co-creatief onderzoek te gaan voeren naar alle vormen van landbouw en de bijhorende verdienmodellen, zal ILVO eveneens werken aan een structurele samenwerking met een aantal korte keten bedrijven en relevante partners om zo onderzoek te verrichten naar de diversiteit van korte keten in de landbouw. ILVO kan op deze manier deze bedrijven monitoren onder praktijkomstandigheden, zonder hierbij zelf deze infrastructuur te moeten uitbouwen. ILVO werkt samen met het Departement Landbouw en Visserij om te kijken hoe het onderzoek van ILVO kan bijdragen tot het realiseren van de departementale strategie ter zake.

- OD 7.3 Inzetten op eiwitdiversificatie

Een verschuiving in productie, verwerking en consumptie naar meer plantaardige eiwitten en eiwitten uit alternatieve bronnen biedt heel wat uitdagingen voor het onderzoek en dit zowel voor dierlijke productie als voor menselijke consumptie. Heel wat ILVO-onderzoeksprojecten dragen bij tot de realisatie van de Vlaamse Eiwitstrategie. In het verlengde hiervan heeft ILVO samen met het VIB de basis gelegd van een succesvolle spin off Protealis die inzet op de veredeling van aan ons Westers klimaat aangepaste sojarassen. De teelt van andere potentiële kwaliteitsvolle eiwitgewassen wordt eveneens bekeken.

Met het oog op de eiwitdiversificatie wordt de apparatuur van de Food Pilot permanent gemoderniseerd, zodat de voedingssector ook in de komende jaren een beroep kan doen op de kennis en infrastructuur van ILVO. Zo werd de piloothal uitgebreid met een nieuwe extruder die plantaardige eiwitten kan omzetten naar vlees-achtige texturen. Ook in de dierlijke productie wordt gekeken naar de mogelijkheden van de eiwitdiversificatie. Verschillende projecten lopen om na te gaan wat bijvoorbeeld het effect is van inkuilen van leguminosen of het vervoederen van algen. Samen met Bio Base Europe Pilot Plant wordt gewerkt aan eiwitten geproduceerd via microbiële fermentatie. Hiertoe werd in juni 2022 een applicatie-gedreven innovatieplatform, the ProteINN club, gelanceerd.

- OD 7.4 Aandacht voor sociale aspecten binnen de landbouw

De positie van de landbouwer binnen de keten en zijn specifieke sociale context vormt de kern van heel wat onderzoeksprojecten die lopen bij ILVO. Door reeds enkele jaren terug volop in te zetten op multidisciplinair onderzoek, bouwde ILVO nationaal en internationaal een sterke reputatie op rond socio-economische aspecten van landbouwkundig onderzoek. Dit resulteert in heel wat nationaal en Europees gefinancierde projecten rond bijvoorbeeld de sociale en economische impact van de digitalisering op de landbouw of recent nog een

onderzoeksproject samen met heel wat Europese partners rond het welbevinden van de landbouwers. De opgebouwde expertise rond het welbevinden bij landbouwers en hun gezin zal omgezet worden naar concrete acties samen met de betrokken stakeholders.

Op basis van het ILVO-onderzoek werden reeds een aantal pistes aangereikt om het welbevinden en de veerkracht van de landbouwgezinnen te verhogen. Dit werd verder opgenomen in het traject naar een Vlaams actieplan voor welbevinden in de land- en tuinbouw, dat ILVO i.s.m. het departement heeft gefaciliteerd. In dit traject werd samengewerkt met verschillende beleidsdomeinen en organisaties richting concrete acties. Deze concrete acties worden verder opgevolgd en uitgewerkt. Op 24 mei 2022 werd in aanwezigheid van de minister een ambitieus actieplan voorgesteld dat er voor moet zorgen dat onze landbouwers zich beter in hun vel voelen. Een brede waaier aan organisaties uit de landbouwsector, het middenveld, de welzijnssector én organisaties van erfbetreders (dierenartsen, adviseurs, ...) zetten mee de schouders onder de uitvoering van dit actieplan.

- OD 7.5 Expertisecentrum landbouw en klimaat

Het Expertisecentrum Landbouw en Klimaat (ELK) werd opgericht binnen ILVO om de effecten van de klimaatverandering in relatie tot landbouw te bestuderen en om relevante expertise samen te brengen. Binnen het ELK werkt ILVO aan klimaatmitigatie en -adaptatie in de plantaardige en dierlijke productie, en aan de ontwikkeling van een koolstofarme economie in Vlaanderen. Bij planten gaat het onderzoek onder meer over droogteresistente rassen, nieuwe gewassen en het zich wapenen tegen nieuwe exotische ziektes en plagen. Hiertoe werd binnen ILVO bijvoorbeeld een nieuw project opgestart gericht op *Xylella fastidiosa* en *Tephritidae*. Bij dieren focust het onderzoek zich op de methaanuitstoot door herkauwers. Daarnaast wordt o.m. gekeken hoe het energiegebruik in de tuinbouw omlaag kan en hoe de bodem meer koolstof kan opslaan. Ook het optimaal inzetten van beschikbaar water voor de landbouw en de landbouwers informeren over geschikte, alternatieve waterbronnen die bij waterschaarste kunnen worden gebruikt, maakt deel uit van het klimaatonderzoek. Zowel de waterbehoefte van de teelten als het aanbod van alternatieve waterbronnen worden hiertoe in een gebruiksvriendelijk en vrij toegankelijk online platform gevisualiseerd. Het project TURQUOISE mikt op een proactieve aanpak om bij aanhoudende droogteperiodes, Vlaanderen voor te bereiden op waterschaarste en droogte om zo de beschikbaarheid van water te vergroten.

- OD 7.6 'New breeding' technieken

Onderzoeksinstellingen zoals ILVO werken met de instrumenten die beschikbaar zijn, zonder positie in te nemen over de lopende politieke discussies. Zo bouwde ILVO de afgelopen jaren ook expertise op rond CRISPR/cas9, samen met partners in binnen- en buitenland. De focus ligt daarbij niet zozeer op het verfijnen van de technologie zelf, wel op het inschakelen ervan met het oog op een meer duurzame en rendabele landbouw.

Binnen het onderzoeksproject STAMINA werkt men aan een tool die het (crisis)beleid rond een uitbrekende pandemie kan ondersteunen, zowel bruikbaar bij predictie als bij het management van (potentieel) pandemische pathogenen influenza, covid-19 en West Nijl virus, en ook op voedselpathogenen zoals antibioticaresistente E. coli (ESBL). Het project verenigt 37 internationale onderzoekspartners, ILVO staat in voor het testen en valoriseren van 'point-of-care' tests via PCR en CRISPR-CAS technologie voor snelle 'on-site' detectie van opkomende ziektes. In het GENECON project (start in september 2022) zal dan weer dieper ingegaan worden op het potentieel van 'gene editing' in het kader van een duurzame bio-economie.

- OD 7.7 Aandacht voor grond en de bodem

Het belang van een gezonde bodem, staat binnen ILVO al enkele jaren aangestipt als kernprioriteit. ILVO investeerde hiertoe in infrastructuur (nieuwe compostsite) en kennisopbouw om mee te kunnen blijven werken aan een duurzame, gezonde

landbouwomgeving. De oprichting van het agro-ecologische proefplatform in Hansbeke is daarbij een belangrijke mijlpaal. Deze samenwerking zal belangrijke nieuwe kennis en inzichten opleveren om de ecologische dimensie van het landbouwsysteem te versterken. Vanuit een systeemvisie zit ILVO als expert in de belangrijkste samenwerkingen rond bodem en rond plantengezondheid, op diverse niveaus: intern (bv. bodemplatform), op Vlaams niveau, Europees (o.a. via EJP SOIL) en zelfs wereldwijd. Er wordt gewerkt aan de opstart en het beheer van een bodemkoolstofmonitoringnetwerk. Het koolstofopslagpotentieel van landbouwbodems in Europa wordt verder onderzocht.

- OD 7.8 Voeding

Het voedingsonderzoek binnen ILVO is zeer breed – het is gericht op onder meer het reduceren van voedselverliezen tijdens het oogst- en verwerkingsproces, het opwaarderen van afvalstromen, identificeren van bioactieve componenten of voedingsvezels maar ook op het verbeteren van de hygiëne doorheen de keten, het verbeteren van recepturen of texturen om voeding gezonder of duurzamer te maken en gerichte voeding in de zorgsector. Voedselveiligheid en kwaliteit staan hier centraal. Belangrijk is hierbij dat ILVO dit doet in de setting van een Living Lab – de 'Food Pilot' waar ILVO ondersteund door Flanders Food en gevoed door hoogstaand onderzoek, samen met bedrijven werkt aan innovatieve oplossingen. Ook in 2023 starten heel wat nieuwe projecten op of zullen de resultaten van afgelopen projecten gecommuniceerd worden.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

2. LANDBOUW- EN ZEEVISSERIJONDERZOEK, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (interne stromen (IS))	6.091	91	6.182	6.091	91	6.182
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	6.091	91	6.182	6.091	91	6.182
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De evolutie is enerzijds het gevolg van indexering en anderzijds generieke besparing in kader van het actieplan energie-efficiëntie op artikel KB0-1KFX2EY-IS (EV ILVO).

1.3.1. Departementen en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Er zijn geen ontvangstenartikelen binnen dit ISE.

Uitgavenartikelen

KBO-1KFX2EY-IS – EV ILVO

Korte inhoud begrotingsartikel:

Binnen dit artikel kaderen toelagen (interne stromen) aan het Eigen Vermogen ILVO voor:

- het onderzoek en de ontwikkeling naar meer duurzame landbouwsystemen;
- door de EU verplichte datacollectie en adviestaken ter ondersteuning van het EG-visserijbeleid;
- onderhoud en werken aan onroerende goederen;
- IHD/PAS: onderzoek naar de technisch-economische haalbaarheid van de emissiereducties van de veeteeltsector;
- toezicht plantaardig teeltmateriaal;
- onderzoek met het oog op het realiseren van de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN wat landbouw en voeding betreft (Sustainable Development Goals).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	6.091	6.091
<i>Index</i>	115	115
<i>Compensaties</i>	- 24	- 24
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	6.182	6.182
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Indexering VAK en VEK met 115 keuro.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Generieke maatregel	-24	-24	Actieplan energie-efficiëntie (-3%)
TOTAAL	-24	-24	

1.3.2. Overige entiteiten onder gezag

1.3.2.1. Eigen Vermogen Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek

Bij het decreet van 23 december 2005 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2006 (art. 35) werd bij het ILVO een Eigen Vermogen ingesteld waaraan rechtspersoonlijkheid is toegekend.

Het ILVO heeft als missie het uitvoeren en coördineren van beleidsonderbouwend wetenschappelijk onderzoek en de daaraan verbonden dienstverlening met het oog op een duurzame landbouw en visserij in economisch, ecologisch, sociaal en maatschappelijk perspectief. Steunend op wetenschappelijke disciplines, bouwt het ILVO daarvoor de kennis op die nodig is voor de verbetering van producten en productiemethoden, voor de

bewaking van de kwaliteit en de veiligheid van de eindproducten en voor de verbetering van beleidsinstrumenten als basis van sectorontwikkeling en agrarisch plattelandsbeleid. Het ILVO informeert daarover regelmatig het beleid, de sectoren en de maatschappij.

Algemeen: De ramingen van zowel opbrengsten als uitgaven van projecten zijn nog onzeker en evolutief. De laatste jaren blijkt evenwel dat ILVO succesvol is in het binnenhalen van zowel projecten op Vlaams, Belgisch als Europees niveau. Toch wordt het voorzichtigheidsprincipe gehanteerd en worden enkel onderzoeksprojecten gebudgetteerd die reeds werden goedgekeurd.

BO 2023 - Ontvangsten: 59.525 keuro

Het betreft een raming van de voorziene ontvangsten.

Hoofdstuk 0: Bijzondere ontvangsten

Rubriek 08.21 : Overgedragen saldo: 13.465 keuro

Op basis van de geraamde ontvangsten voor BO 2023 werd het overgedragen overschot vorige boekjaren opgesplitst in 2.210 keuro interne stromen en 11.255 keuro eigen middelen.

Hoofdstuk 1: Lopende ontvangsten van goederen en diensten

Totaal: 12.427 keuro

Rubriek: 16.11: De inkomsten voor de verkoop van niet-duurzame goederen en diensten aan andere sectoren dan de overheid bedragen 6.665 keuro. Het betreft ontvangsten die verwacht worden voor het uitvoeren van analyses en proef- en onderzoekswerken. Deze inkomsten worden bij BO 2023 586 keuro lager ingeschat dan bij BA 2022.

Rubriek 16.20: De inkomsten van de verkoop van niet-duurzame goederen en diensten binnen de sector overheid bedragen 5.762 keuro. In deze rubriek worden de inkomsten van het beleidsdomein MOW – toelage voor biologische monitoring opgenomen alsook de ontvangsten ikv de aankoopcentrale.

Hoofdstuk 3: Inkomstenoverdrachten van andere sectoren

Totaal: 12.550 keuro

Rubriek 38.10: Inkomsten van bedrijven: 934 keuro.

Rubriek 38.40: Inkomsten van VZW's worden op 1.547 keuro geraamd.

Rubriek 39.10: De inkomsten van EU-instellingen bedragen 9.763 keuro. Het betreffen ramingen van reeds lopende en nog niet lopende maar reeds goedgekeurde Europese projecten.

Hoofdstuk 4: Inkomstenoverdrachten binnen de sector overheid

Totaal: 18.305 keuro

Rubriek 46.10: Referentietaken leefmilieu: 692 keuro

Het betreft referentietaken en wetenschappelijke adviesverlening inzake luchtemissieproblematiek bij landbouwactiviteiten en duurzame productietechnieken voor de landbouw.

Rubriek 46.10: Dienstverlening, onderzoek en referentietaken m.b.t. landbouw, visserij en voeding: 6.182 keuro

In dit bedrag is eveneens het onderzoek inbegrepen met het oog op het realiseren van duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN wat landbouw en visserij betreft ten belope van 470 keuro alsook het onderzoek in het kader van bio-economie ten belope van 500 keuro (cf. verantwoording KB0-1KFX2EY-IS).

Rubriek 46.10: Subsidie betaald door het Fonds voor Landbouw en Visserij: 535 k euro.

Rubriek 46.40: Van Fonds voor Innoveren en Ondernemen: 3.580 keuro

Er is een daling van 976 keuro ten opzicht van BA 2022. Hierbij werd rekening gehouden met de reeds lopende projecten.

Rubriek 46.70: Ontvangst van het FWO: 595 keuro

Rubriek 48.12: Ontvangst van de provincies: 27 keuro

Dit bedrag ligt 405 keuro lager dan BA 2022 omdat er enkel rekening gehouden werd met de reeds lopende projecten.

Rubriek 49.40: Inkomstenoverdrachten van de federale overheid: 6.543 keuro

Er is een stijging van 556 keuro ten opzichte van de BA 2022. De stijging is voornamelijk te wijten aan een stijging van de lonen.

Hoofdstuk 6 : Kapitaaloverdrachten binnen de sector overheid

Rubriek 66.41: Investeringsbijdragen van FIVA: 586 keuro

Er is een stijging van 117 keuro. Dit komt onder meer door 2 nieuwe projecten die zijn opgestart in 2022.

Hoofdstuk 7: Desinvesteringen

Rubriek 77.50: Verkoop van teeltgoederen: 1.192 keuro

Hoofdstuk 8: Kredietaflossingen

Rubriek 88.11: Kredietaflossingen – Door EU-instellingen: 500 keuro

Deze ESR-code wordt gebruikt naar aanleiding van de boekhoudkundige verwerking van EU-subsidies waarbij de ontvangsten van Europese projecten moeten geboekt worden ten belope van de geboekte uitgaven. De regularisatie wordt o.a. verwerkt op bovenstaande ESR-code.

Hoofdstuk 9: Overheidsschuld

Rubriek 96.10: Opbrengst van leningen in euro: 500 keuro

Idem Rubriek 88.11

BO 2023 – Uitgaven: 59.525 keuro

Hoofdstuk 1: Lopende uitgaven voor goederen en diensten: 44.278 keuro

Rubriek 11.11: Lonen en sociale lasten; de uitgaven voor lonen en sociale lasten worden geraamd in functie van de uit te voeren projecten in 2023: 23.159 keuro

Rubriek 11.20: Sociale bijdragen tlv de WG, afgedragen aan instellingen of fondsen: 6.262 keuro

Rubriek 11.31: Directe toelagen: 53 keuro

Rubriek 11.40: Lonen in natura: 1.138 keuro

Rubriek 12.11: Algemene werkingskosten vergoed aan andere sectoren dan de overheid; de uitgaven hiervoor worden eveneens geraamd in functie van de uit te voeren projecten in 2023: 13.636 keuro. In deze rubriek worden de uitgaven ikv aankoopcentrale, de kosten aan infrastructuur en de pluimveestal opgenomen.

Hoofdstuk 3: Inkomstenoverdrachten aan andere sectoren worden voor 2023 geraamd op 2.498 keuro. In deze rubriek worden doorstortingen aan partners geraamd voor projecten waar ILVO optreedt als coördinator.

Hoofdstuk 4: Inkomstenoverdrachten binnen de sector overheid worden geraamd op 138 keuro. In deze rubriek worden eveneens doorstortingen aan partners geraamd voor projecten waar ILVO optreedt als coördinator.

Hoofdstuk 7: Investerings: 797 keuro

Hoofdstuk 8: Kredietverleningen

Rubriek 84.11: Kredietverleningen – aan EU-instellingen: 500 keuro

Deze ESR-code wordt gebruikt naar aanleiding van de boekhoudkundige verwerking van EU-subsidies waarbij de ontvangsten van Europese projecten moeten geboekt ten belope van de geboekte uitgaven. De regularisatie wordt o.a. verwerkt op bovenstaande ESR-code.

Hoofdstuk 9: Overheidsschuld

Rubriek 91.10: Aflossing van de schuld in euro: 500 keuro

Idem rubriek 84.11

Hoofdstuk 0: Bijzondere uitgaven

Rubriek 03.22: Over te dragen saldo: 10.715 keuro

De afbouw van het saldo ten belope van 2.750 keuro heeft betrekking op de betalingen van de middelen van het klimaatfonds (250 keuro), de geraamde kosten van de pluimveestal (500 keuro) en 2.000 keuro om de gebouwen arbeidsveilig en klimaat- en energieneutraal te maken.

- Klimaatfonds : In 2019 werd er 1.000 keuro ontvangen en werden er nog geen kosten gemaakt. De kosten worden gespreid over 4 jaar (2020 tot en met 2023) waarbij voor ieder jaar 250 keuro wordt geraamd.

- Pluimveestal : Op 20 december 2019 heeft de Vlaamse Regering 1 miljoen euro investeringssubsidie toegekend aan het Eigen Vermogen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) voor het bouwen van een nieuwe proefaccommodatie voor pluimvee, waarvan 200 keuro (incl BTW) in 2020, en 800 keuro (incl BTW) in 2021 werd voorzien. Echter doordat de vergunning voor het bouwen van de pluimveestal nog steeds niet werd verkregen, schuift een groot deel van de uitgaven voorzien in BA 2022 terug door naar 2023. Het deel van de intering die voorzien was in 2022 wordt verschoven naar 2023 nl. 500 keuro. Het toekennen van de vergunning heeft vertraging opgelopen door het gewijzigde beleid inzake de stikstofproblematiek.
- Er wordt 2.000 keuro ingeteerd op de "eigen middelen" om de infrastructuur (onder meer de maalderij) arbeidsveilig en klimaat- en energieneutraal te maken.

VII. BELEIDSVELD III: PROMOTIE LANDBOUW, TUINBOUW EN ZEEVISSERIJ

Het beleidsveld 'Promotie landbouw, tuinbouw en zeevisserij' omvat één inhoudelijk structurelement, nl. Promotie landbouw, tuinbouw en zeevisserij (ISE F)

1. Inhoudelijk structurelement 1: Promotie landbouw, tuinbouw en zeevisserij

Dit inhoudelijk structurelement heeft betrekking op promotie voor hoofdzakelijk primaire producten uit Vlaanderen i.c. promotie voor zuivelproducten, aardappelen, groenten & fruit, vis, vlees, bier, bioproducten, streekproducten, bloemen & planten van bij ons. Deze promotie wordt steeds getoetst aan het duurzaamheidscharter van VLAM. Deze promotie is generiek, los van merk of winkel, en wordt gevoerd in binnen- en buitenland.

In concreto heeft dit inhoudelijk structurelement betrekking op de activiteiten van VLAM vzw.

1.1 Strategische doelstellingen

In de beleidsnota 2019-2024 Landbouw en Visserij is voor dit inhoudelijke structurelement volgende SD ingeschreven:

- SD5. Lekker Van Bij Ons

In het kader van de relance wordt ingezet op het versterken van de weerbaarheid van de sector, gericht op het versterken van de lokale voedsleconomie en de duurzame relance van de export.

De consument schonk tijdens corona extra aandacht aan zijn voedingspatroon en de herkomst van zijn voeding. VLAM wil dit verhoogde bewustzijn consolideren via het sectorbrede project 'Voedsel verbindt boer en burger'. Na de succesvolle lancering van dit initiatief doorheen de ganse keten, rollen de partners in 2023 de concrete acties uit het charter verder uit. VLAM zal de community van 'ambassadeurs lekker van bij ons' - gaande van primaire sector tot verwerking, retail en horeca - verder versterken door in te zetten op digitale tools en events om de verschillende actoren bij elkaar te brengen en samenwerkingen te initiëren. Daarbij zal ingezet worden op het linken van aanbieders van die lokale lekkernijen en hun potentiële afnemers. Nieuw is dat VLAM in 2023 een structurele samenwerking opstart met de Vlaamse wijnsector, om deze mee te nemen in de korf van producten waarvoor generieke promotie wordt gevoerd.

Ook op andere actieterreinen investeert VLAM in communities, zodat de communicatie naar specifieke doelgroepen nog meer een dialoog wordt. Via een combinatie van live events en selectieve inzet op sociale media brengt VLAM deze communities tot leven. De grootste community binnen VLAM is Lekker van bij ons. Ook in 2023 zet VLAM verder in op de verdere uitbouw van www.lekkervanbijons.be. Eind 2021 werd deze website volledig vernieuwd, met veel aandacht voor mobiele toepassingen. In 2022 volgde de uitbreiding specifiek gericht naar professionelen uit retail en horeca. In 2023 investeert VLAM verder in de promotie en optimalisatie van de vernieuwde site. Specifiek voor horeca-onderwijs bundelt VLAM de krachten van de verschillende productgroepen en ook groothandels worden voortaan intensiever ingeschakeld als partner tussen VLAM en detailhandelaars.

De exportbedrijven zijn economisch gezien ook een belangrijke community binnen VLAM. Post-covid en na de Brexit ondersteunt VLAM de relance van de export met gerichte initiatieven. Zo blijft VLAM concurrentiekrachtverhogende initiatieven voor de Post-Brexitmarkt onderzoeken en ondersteunen. Hiervoor zal VLAM opnieuw een incubator lanceren voor innovatieve projecten van ondernemingen. De Brexit-consulent blijft inzetten

op informatie-uitwisseling en het oplossen van structurele problemen, en schakelt verder door naar de ontwikkeling van commerciële acties in samenwerking met de bedrijven.

Tot slot zet VLAM ook verder in op het fundament van zijn werking: het ontwikkelen en delen van kennis. Jaarlijks investeert VLAM fors in divers marktonderzoek. De inzichten hiervan worden intensief gedeeld met de leden en worden ook ingezet voor beleidsvoorbereidend werk. VLAM speelt hierbij ook in op nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij, zoals bijvoorbeeld de duurzame eiwitconsumptie. In 2023 gaat VLAM van start met vernieuwde overheidsopdrachten voor de onderzoeksinstrumenten.

1.2 Operationele doelstellingen

In de beleidsnota 2019-2024 zijn geen OD's voor deze SD opgenomen. Zie toelichting bij SD 5.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

PROMOTIE LANDBOUW, TUINBOUW EN ZEEVISSERIJ, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	5.126	251	5.377	5.126	251	5.377
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	5.126	251	5.377	5.126	251	5.377
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De evolutie is te wijten aan de indexering van de jaarlijkse werkingssubsidie aan VLAM vzw.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Er zijn geen ontvangstenartikelen binnen dit ISE.

Uitgavenartikelen

KB0-1KGB2FA-WT – VLAAMS CENTRUM VOOR AGRO- EN VISSERIJMARKETING

Korte inhoud begrotingsartikel:

VLAM is krachtens het decreet van 7 mei 2004, afgekondigd door het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2005, sedert 1 januari 2006 een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing".

Jaarlijks wordt aan VLAM een subsidie toegekend ter dekking van de werkingskosten, het horizontaal programma en bijzondere accenten en opdrachten inzake beleidsvoering, waarvan VLAM met de uitvoering gelast is.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	5.126	5.126
<i>Index</i>	251	251
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	5.377	5.377
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Indexering VAK en VEK met 251 keuro.

VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1.1 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

PROGRAMMA KA – KBO – DEPARTEMENT LV

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	11	196	0	45.193	45.193
Bijstelling BO 2023	940	- 193	0	4.915	4.915
BO 2023	951	3	0	50.108	50.108

PROGRAMMA KA – KDO – INSTITUUT VOOR LANDBOUW EN VISSERIJONDERZOEK

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	2.437	0	0	21.017	21.017
Bijstelling BO 2023	0	0	0	1.425	1.425
BO 2023	2.437	0	0	22.442	22.442

1.1.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

1.1.1.1. Departement Landbouw en Visserij

Ontvangstenartikelen

KB0-9KAXAZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit middelenartikel heeft betrekking op algemene ontvangsten voor het Departement Landbouw en Visserij.

Daarnaast werd in kader van de afspraken rond aanrekening van EU-subsidies, binnen het loonartikel van het Departement Landbouw en Visserij (KB0-1KAX2ZZ-LO) een basisallocatie voorzien voor 'gesubsidieerde lonen' en binnen het werkingsartikel (KB0-1KAX2ZZ-WT) een basisallocatie voor 'gesubsidieerde werking'.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	11	0	0
Bijstelling BO 2023	940	0	0
BO 2023	951	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2023 zijn er geen specifieke ontvangsten voorzien. Naar analogie van vorige jaren wordt 11 keuro voorzien.

De boeking van het aandeel van de EU-tussenkomst gebeurt niet langer via het toegewezen-ontvangstenartikel KB0-9KAXTZZ-OW, maar via het algemene ontvangstenartikel KB0-9KAXAZZ-OW. Raming BO2023: 940 keuro.

Totale geraamde ontvangst bedraagt 951 keuro.

KB0-9KAXTZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft volgende ontvangsten:

- Terugbetaling van loonkosten voor personeelsleden door externen (niet EU)
- Terugbetaling door externen van kosten van personeelsleden, luik werkingskosten

De toegewezen ontvangsten van dit middelenartikel zijn aan uitgavenzijde bestemd voor de artikelen KB0-1KAX4ZZ-LO en KB0-1KAX4ZZ-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	196	0
Bijstelling BO 2023	0	- 193	0
BO 2023	0	3	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

In kader van de afspraken rond aanrekening van EU-subsidies, werd binnen het loonartikel van het Departement Landbouw en Visserij (KB0-1KAX2ZZ-LO) een basisallocatie voorzien voor 'gesubsidieerde lonen' en binnen het werkingsartikel (KB0-1KAX2ZZ-WT) een basisallocatie voor 'gesubsidieerde werking'.

De boekhoudkundige verwerking van het aandeel waarin de EU tussenkomt gebeurt daardoor niet langer via dit toegewezen ontvangstenartikel, maar via algemene ontvangstenartikel van het Departement Landbouw en Visserij.

De ontvangsten (niet EU) voor 2023 worden geraamd op 3 keuro.

Uitgavenartikelen

KB0-1KAX2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel betreft de kredieten voor de betaling van wedden van de statutaire en contractuele personeelsleden van het Departement Landbouw en Visserij en personeelsgebonden uitgaven zoals groeipakket, maaltijdcheques, schoolpremie, vakantiegeld en eindejaarstoelage, woon-werkverkeer. Dit betreft zowel de reguliere loonkosten als door de EU-gesubsidieerde loonkosten.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	40.080	40.080
<i>Index</i>	4.172	4.172
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	- 31	- 31
BO 2023	44.221	44.221
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

Indexering VAK en VEK met 4.172 keuro.

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Efficiëntie en kerntaken	-364	-364	Generieke besparingen personeel, opstap 2023
EU-subsidies	+333	+333	geraamd bedrag in kader van de afspraken rond

			aanrekening van EU-subsidies voor gesubsidieerde lonen
TOTAAL	-31	-31	

KB0-1KAB4ZY-LO – VLAAMS FONDS VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Europese Plantengezondheidsverordening 2016/2031 en de Europese Richtlijn 2020/177 van de Commissie van 11 februari 2020 (omgezet in het ministerieel besluit van 23 juli 2020 tot wijziging van de regelgeving over de certificering en het in de handel brengen van het plantaardig teeltmateriaal, wat betreft tot de herziening van de indeling van plaagorganismen van planten en de introductie van gereguleerde niet-quarantaineorganismen) brengen bij de concrete toepassing ervan mee dat voor het Departement Landbouw en Visserij bijkomende controles moeten worden uitgevoerd met impact op personeel en werking.

Dit artikel is bestemd voor de aanrekening van personeelskosten van extra personeel voor het Departement Landbouw en Visserij om bijkomende taken uit te voeren.

Dit artikel is gelinkt aan het ontvangstenartikel KB0-9KDBTBF-OW.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	70	70
<i>Andere bijstellingen</i>	183	183
BO 2023	253	253
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van KB0-1KDB4BF-WT	+70	+70	Compensatie binnen eenzelfde variabel krediet
TOTAAL	+70	+70	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	+183	+183	Uitgaven personeelskosten
TOTAAL	+183	+183	

KB0-1KAX4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft loonlastuitgaven van personeelsleden die extern worden gefinancierd, maar niet door de EU.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2022	181	181
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	- 181	- 181
BO 2023	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling in kader van de afspraken rond aanrekening van EU-subsidies voor gesubsidieerde lonen.	-181	-181	EU-subsidies niet meer via dit artikel
TOTAAL	-181	-181	

KB0-1KAX2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Binnen dit artikel kaderen volgende elementen:

- Algemene werkingskosten informatica;
- Algemene werkingskosten – uitgaven werkingskosten en aankoop van niet duurzame goederen en diensten voor het Departement Landbouw en Visserij;
- Schadevergoedingen aan derden;
- Aankopen en investeringen informatica;
- Andere investeringen;
- EU-gesubsidieerde werking.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2022	4.917	4.917
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	7	7
<i>Andere bijstellingen</i>	707	707
BO 2023	5.631	5.631
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SG0-1SKC2TA-WT	7	7	Teruggave Traject
TOTAAL	7	7	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Generieke besparing	-50	-50	Efficiëntie en kerntaken. Apparaat niet-loon min 5 procent opstap 2023
Aankopen en investeringen informatica	+150	+150	Uitbouw klantencontactcenter
	+607	+607	Bijstelling in kader van de afspraken rond aanrekening van EU-subsidies voor gesubsidieerde werking
TOTAAL	+707	+707	

KB0-1KAX4ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel is het tweede luik van een variabel krediet gelinkt aan het ontvangstenartikel KB0-9KAXTZZ-OW en is bestemd voor uitgaven van personeelsleden waarvoor een terugbetaling door externen gebeurt, maar niet vanwege de EU.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	15	15
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	- 12	- 12
BO 2023	3	3
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling in kader van de afspraken rond aanrekening van EU-subsidies voor gesubsidieerde lonen.	-12	-12	EU-subsidies niet meer via dit artikel
TOTAAL	-12	-12	

1.1.1.2. Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek IVA

Ontvangstenartikelen

KD0-9KAXAZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In uitvoering van een advies van de Algemene Gegevensbank (AGB) over de boekhoudkundige verwerking van de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers is sinds 2018 een algemeen ontvangstenartikel ingeschreven voor ILVO. Gezien de loonuitgaven vroeger netto begroot werden, m.a.w. waarop het vrijgesteld bedrag op de loonuitgaven in mindering werd gebracht, moet a rato van datzelfde bedrag een algemene ontvangst worden ingeschreven.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	2.437	0	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	2.437	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2023 wordt eenzelfde bedrag als in 2022 ingeschreven.

KD0-9KAXTZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel moet toelaten specifieke ontvangsten voor IVA ILVO te innen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	0	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er worden geen specifieke ontvangsten voorzien in 2023.

Uitgavenartikelen

KD0-1KAX2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de kredieten voor de betaling van wedden van de personeelsleden van het IVA ILVO en personeel-gebonden uitgaven zoals groeipakket, maaltijdcheques, mandaattoelage, schoolpremie, vakantie- en eindejaartoeslag, woon-werkverkeer...

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	15.449	15.449
<i>Index</i>	1.608	1.608
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	- 208	- 208
BO 2023	16.849	16.849
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Indexering VAK en VEK met 1.608 keuro.

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Efficiëntie en kerntaken	-208	-208	Generieke besparingen personeel, opstap 2023
TOTAAL	-208	-208	

KD0-1KAX4ZZ-LO – LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In 2023 worden geen specifieke uitgaven op dit artikel voorzien aangezien er geen personeelsleden met opdracht zijn waarvoor loon wordt teruggevorderd.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

KD0-1KAX2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft:

- Uitgaven voor aankoop van niet-duurzame goederen;
- Uitgaven voor aankoop van materiaal en producten voor allerlei plant- en diergerelateerde proefnemingen, onderhoud, monitoring van het mariene milieu,...;
- Kosten m.b.t. onderzoeks- en uitwisselingsprojecten voor verblijf van buitenlandse onderzoekers en stagiairs in het kader van internationale samenwerking van ILVO met derde landen;

- Allerhande werkingsuitgaven i.v.m. informatica;
- Uitgaven voor onderhoud van onderzoeksinfrastructuur;
- Uitgaven voor digitalisering en dataopslag;
- Uitgaven voor aankoop van duurzame goederen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	5.568	5.568
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	3	3
<i>Andere bijstellingen</i>	22	22
BO 2023	5.593	5.593
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SG0-1SKC2TA-WT	3	3	Teruggave Traject
TOTAAL	3	3	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Generieke besparing	-41	-41	Efficiëntie en kerntaken. Apparaat niet-loon min 5 procent opstap 2023
Actualisatie energiekosten	+63	+63	
TOTAAL	+22	+22	

IX. LIJST MET AFKORTINGEN

GLB: Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

EIP: Europees Innovatie Partnerschap

ILVO: Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek

ISE: inhoudelijk structurelement

PDPO: Programma voor Plattelandsontwikkeling

VILT: Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw vzw

VLAM: Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing

VLIF: Vlaams Landbouwinvesteringsfonds

VOI: Vlaamse openbare instelling

X. BIJLAGE: OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN

Soort initiatief	Aard	Titel	Korte omschrijving	Planning	Adviezen of raadplegingen	Betrokken instanties VO
Land- en tuinbouw (ISE)						
SD 1 Met ondernemerschap en innovatie naar een circulair voedselsysteem						
OD 1.1 Toegang tot grond						
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Pachtdecreet	De bestaande pachtwetgeving wordt hervormd en vervangen door een Vlaams pachtdecreet	Voor einde legislatuur	SALV	
OD 1.2 Ondernemerschap en vakmanschap						
Nieuw decreet of wijziging decreet	Regelgeving	Decreet tot wijziging van het decreet van 22 december 2006 houdende inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid	Er worden diverse technische aanpassingen aangebracht aan het decreet van 22 december 2006 houdende inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid.	2022-2023	SALV	

Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 houdende bepalingen tot inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid	Er worden diverse technische wijzigingen aangebracht aan het besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 houdende bepalingen tot inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid	2022-2023	SALV	
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Diverse regelgevingsinitiatieven	Toepassing van het nieuwe GLB via wijziging van bestaande Vlaamse regelgeving of het uitwerken van nieuwe Vlaamse regelgeving	2021-2023	SALV	Beleidsdomein Omgeving
OD 1.3 Weerbaarheid						
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019	Een aantal besluiten van de Vlaamse Regering waar een aantal vennootschapsvormen worden vermeld, moeten worden aangepast aan de nieuwe vennootschapswetgeving en met name het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019	2021-2023		

Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering betreffende contractuele onderhandelingen in de zuivelsector		2022		
OD 1.4 Samenwerking						
OD 1.5 Kwaliteit						
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van de Europese plantengezondheidsregels voor het plantaardige teeltmateriaal	Toepassing nieuwe Europese Plantengezondheidsverordening Verordening (EU) 2016/2031	2022		
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 houdende vaststelling van de retributies voor de toelating van de rassen tot de rassenlijsten, voor de registratie van rassen van teeltmateriaal van fruitgewassen in het rassenregister, voor de uitoefening van bepaalde beroepen in de sector van het plantaardige	Toepassing van de Europese Plantengezondheidsverordening Verordening (EU) 2016/2031 en de Officiële Controleverordening Verordening (EU) 2017/625 + wijziging van de bestaande regeling (in kader van de handelsrichtlijn en rassenlijsten)	2022		

		teeltmateriaal en voor de keuring van dat materiaal				
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering waarin wordt bepaald dat het FAVV voor de opdrachten die ze voor het gewest uitoefent in het kader van het samenwerkingsakkoord van 5 januari 2021 in het kader van de plantengezondheid de retributies rechtstreeks mag innen bij de marktdeelnemers	Toepassing van de Europese Plantengezondheidsverordening Verordening (EU) 2016/2031 en de Officiële Controleverordening Verordening (EU) 2017/625 + wijziging van de bestaande regeling (in kader van de handelsrichtlijn en rassenlijsten)	2022		
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2013 houdende vaststelling en organisatie van de indeling van geslachte runderen en van geslachte varkens	Inzake karkasclassificatie zal ook een aanpassing van de actuele wetgeving opgemaakt worden, voornamelijk in het licht van het doorsturen en bewaren van gegevens van geslachte runderen en varkens, en het ter beschikking stellen van nieuwe gegevens aan de Vlaamse producenten in het kader van betrouwbaarheid, transparantie en optimalisering van de bedrijfsvoering. Ook wordt in 2022 begonnen aan de voorbereidingen van de herijking van de indelingsmethoden van geslachte varkens, die afgerond moet zijn tegen 31 december 2023	2022-2023		

Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de bescherming van geografische aanduidingen van gedistilleerde dranken	Aanpassingen ten gevolge van wijzigingen aan de Europese regelgeving	2021-2022		
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering over de bescherming van geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen van wijnbouwproducten	Aanpassingen ten gevolge van wijzigingen aan de Europese regelgeving	2021-2022		
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering over de bescherming van geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen van landbouwproducten en levensmiddelen, en de gegarandeerde traditionele specialiteiten voor landbouwproducten en levensmiddelen	Aanpassingen ten gevolge van wijzigingen aan de Europese regelgeving	2021-2022		
SD 2. Ecosysteemdiensten en een sterk plattelandsbeleid						
SD 3. Onderzoek, innovatie en kennisdoorstroming spelen een sleutelrol						
OD 3.1 Onderzoek						

OD 3.2 Innovatie in land- en tuinbouw						
OD 3.3 Klantgerichte en innovatieve overheid						
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid	Er worden diverse aanpassingen aangebracht onder meer in het kader van het nieuwe GLB / GVB. Verder worden een aantal technische aanpassingen aangebracht.	2021-2023	SALV	
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2014 tot uitvoering van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2006 betreffende de organisatie, de samenstelling en de werking van de Raad van het Fonds voor Landbouw en Visserij en tot vaststelling van het bijzonder reglement	Het besluit dat uitvoering geeft aan het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid wordt aangepast aan de wijzigingen aangebracht door het decreet van 26 april 2019 houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw en de voorziene aanpassing en aan de aanpassingen voorzien in het voorontwerp van wijzigingsdecreet.	2021-2023		

		betreffende het beheer en van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 betreffende de biologische productie en de etikettering van biologische producten				
--	--	--	--	--	--	--